

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ**

ΓΝΩΜΗ

4/2014

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ, υποπερ. (γγ) του Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 30η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα τέσσερα (2014) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5ος όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Ράικος Δημήτριος

Αντιπρόεδρος: Μπουσουλέγκα Χριστίνα

Μέλη:

- 1.Καραμανλής Ευάγγελος
- 2.Κουλούρη Ιωάννα
- 3.Λουρίκας Δημήτριος

Εισηγητές: 1. Ευαγγελία Βλάχου, Δικηγόρος, Προϊσταμένη Δ/σης Συντονισμού & Ελέγχου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
2. Ευανθία Σαββίδη, Δικηγόρος, Προϊσταμένη Δ/σης Νομικών Υπηρεσιών Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σχέτ: Το με αρ. πρωτ. 987/4-4-14 έγγραφο του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων (αρ. πρωτ. εισερχ. 1647/4-4-14) με το οποίο υποβλήθηκαν στην Αρχή προτεινόμενες διατάξεις προσθήκης- τροπολογίας μετά της αιτιολογικής έκθεσης αυτών για παροχή γνώμης του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' (αα) του Ν.4013/2011.

Θέμα: Διατύπωση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' (αα) του Ν.4013/2011 επί προσθήκης - τροπολογίας που προτείνεται από τον Υπουργό Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων

(Υ.ΜΕ.ΔΙ.) στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής “Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας”, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή στις 27/3/2014.

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις – Αρμοδιότητα της Αρχής

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (αα) του Ν. 4013/2011 ορίζεται ότι:

“[...] 2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...]

γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

αα) Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεση τους στη Βουλή. Αν ο αρμόδιος Υπουργός διαφωνεί με τη γνώμη της Αρχής, η Αρχή δύναται να συγκαλεί συσκέψεις, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της και εκπροσώπων όλων των συναρμόδιων Υπουργείων με σκοπό την ανταλλαγή και σύγκλιση των απόψεων. Στις εν λόγω συσκέψεις η Αρχή και κάθε συναρμόδιος Υπουργός μπορούν να ζητούν τη συμμετοχή ανεξάρτητων τρίτων, ειδικών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων. Οι συσκέψεις αυτές πραγματοποιούνται σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση της πρόσκλησης της Αρχής στους συμμετέχοντες. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν κωλύει τη συνέχιση της διαδικασίας ψήφισης του σχεδίου νόμου. Αν δεν αρθεί η διαφωνία μεταξύ του αρμόδιου Υπουργού και της Αρχής, στη γνώμη της Αρχής προσαρτάται έκθεση του Υπουργού στην οποία περιλαμβάνεται και ειδική αιτιολόγηση κάθε απόκλισης από το περιεχόμενο της γνώμης. Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν τα σχέδια νόμων κατά την κατάθεση τους στη Βουλή και αναρτώνται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της. Σε περίπτωση απόκλισης του σχεδίου νόμου από τη γνώμη της Αρχής, η αρμόδια επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε ακρόαση τον Πρόεδρο της Αρχής.”

Στις 04/04/2014 υποβλήθηκαν από τον Υπουργό Υ.ΜΕ.ΔΙ. στην Αρχή για παροχή της ανωτέρω γνώμης του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ’ (αα) του Ν.4013/2011 οι προτεινόμενες διατάξεις προσθήκης- τροπολογίας στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής “Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας”, (ημ/νια κατάθεσης ΣΝ στη Βουλή: 27/3/2014). Κατά την υποβολή των προτεινόμενων διατάξεων στην Αρχή, το εν λόγω σχέδιο Νόμου βρισκόταν στο στάδιο επεξεργασίας του στη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής.

Οι υποβληθείσες προτεινόμενες διατάξεις προσθήκης- τροπολογίας αφορούν:

ΆΡΘΡΟ 1: Ρύθμιση θεμάτων ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων και εποπτευόμενων από το Υ.ΜΕ.ΔΙ. νομικών προσώπων

- παρ. 1: παράταση ισχύος αποφάσεων Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. περί έγκρισης δημοπράτησης έργων μέσω συστήματος μελέτη-κατασκευή μέχρι 31/12/2014
- παρ. 2 και 3: κατάργηση κατώτατων ορίων προϋπολογισμού ανά κατηγορία έργων στα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικές επιχειρήσεις
- παρ. 4: παράταση ισχύος βεβαιώσεων εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. μέχρι 30/6/2014
- παρ. 5: επέκταση δυνατότητας μείωσης πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης σε εν εξελίξει δημόσιες συμβάσεις
- παρ. 6: κάλυψη λειτουργικών εξόδων εποπτευόμενων νομικών προσώπων που εκτελούν έργα μεγάλης κλίμακας από το Π.Δ.Ε.

•παρ. 7: επέκταση αρμοδιοτήτων Ο.Α.Σ.Α., δυνατότητα σύναψης συμβάσεων με τρίτους για την έκδοση ή/και διάθεση στο επιβατικό κοινό κάθε μορφής αποδεικτικού καταβολής κομίστρου.

ΆΡΘΡΟ 2: Θέματα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών

•παρ. 1: εξουσιοδότηση για έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Υ.ΜΕ.ΔΙ. περί καθορισμού αριθμού ημερών εκτός έδρας του προσωπικού που υπηρετεί ή διατίθεται στην Υπηρεσίας Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων για την αποκατάσταση ζημιών από σεισμούς

•παρ. 2: σύσταση λογαριασμού στην ΤτΕ για κατάθεση χρημάτων για την αρωγή των πληγέντων από τους σεισμούς της 26/1/14 και 3/2/14 στις νήσους Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Η Αρχή βάσει της θεσμοθετημένης, δυνάμει της ως άνω διάταξης του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' (αα) του Ν. 4013/2011, αρμοδιότητας αυτής γνωμοδοτεί μόνο επί διατάξεων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις. Ως εκ τούτου η παρούσα παρέχεται μόνο αναφορικά με τις προτεινόμενες διατάξεις των παραγράφων 1-5 και 7 του άρθρου 1 της υποβληθείσας σε αυτήν προσθήκης-τροπολογίας.

Οι προτεινόμενες διατάξεις προσθήκης – τροπολογίας φέρονται προς υπογραφή βάσει του Συντάγματος και των κείμενων διατάξεων από τους Υπουργούς Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Δεδομένου ότι το ως άνω έγγραφο με το οποίο υποβλήθηκαν στην Αρχή για την παροχή γνώμης προέρχεται μόνο από τον καθ' ύλην για τις προτεινόμενες διατάξεις αρμόδιο Υπουργό (Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων), η παρούσα γνώμη της Αρχής παρέχεται υπό την προϋπόθεση μη ενσωμάτωσης μεταβολών στις υποβληθείσες στην Αρχή διατάξεις των παρ. 1-5 και 7 του άρθρου 1.

Τέλος, σημειώνεται ότι, πέντε (5) ημέρες μετά την υποβολή (στις 04/04/2014) στην Αρχή των προτεινόμενων διατάξεων προσθήκης-τροπολογίας από τον Υπουργό Υ.ΜΕ.ΔΙ. και πριν την παροχή της απαιτούμενης κατά την ανωτέρω διάταξη γνώμης της Αρχής, κατά παράβαση της σχετικής διάταξης του νόμου και του απαιτούμενου από αυτήν τύπου της προηγούμενης λήψης γνώμης της Αρχής, κατατέθηκε στις 09/04/2014, στη Διарκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής, η με αρ. πρωτ. 1392/179 προσθήκη-τροπολογία του αυτού περιεχομένου με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 1 και του άρθρου 2 της υποβληθείσας στην Αρχή προσθήκης-τροπολογίας. Οι διατάξεις αυτές εισήχθησαν προς συζήτηση και ψήφιση στην Ολομέλεια της Βουλής, ψηφίστηκαν στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 10ης/04/2014 και δημοσιεύθηκαν στις 14/04/2014 (αρ. 30 ν. 4258/2014, ΦΕΚ Α/94). Συναφώς επισημαίνεται ότι ο ως άνω απαιτούμενος τύπος και η διαδικασία αυτού περιγράφονται αναλυτικά και στο με αρ. πρωτ. 1204/10.03.2014 έγγραφο του Προέδρου της Αρχής προς τον Πρόεδρο της Βουλής, το οποίο έχει κοινοποιηθεί και σε όλα τα έχοντα τη νομοθετική πρωτοβουλία όργανα, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Εν συνεχεία, επίσης πριν την παροχή της απαιτούμενης γνώμης της Αρχής, κατά παράβαση της σχετικής διάταξης του νόμου, κατατέθηκε στις 28/04/2014, η με αρ. πρωτ. 1420/39 προσθήκη-τροπολογία στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας “*Άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος*” του αυτού περιεχομένου με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 1 της υποβληθείσας στην Αρχή προσθήκης-τροπολογίας. Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη σημερινή συνεδριάσή της (30/4/2014), την συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού σε δύο συνεδριάσεις, της 2ας/5/2014 και της 5ης/5/2014.

Ωστόσο, η Αρχή, παρά το γεγονός ότι έχει ήδη ψηφισθεί/εισαχθεί στην Ολομέλεια της Βουλής προς ψήφιση μέρος εκ των υποβληθεισών στην Αρχή διατάξεων, στο πλαίσιο του θεσμικού ρόλου που της έχει εμπιστευθεί ο νομοθέτης κατά τη διαδικασία ενοποίησης του εθνικού νομοθετικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών, γνωμοδοτεί, ιδίως, επί της συμβατότητας με το πρωτογενές και παράγωγο ενωσιακό δίκαιο του συνόλου των

διατάξεων της υποβληθείσας σε αυτήν προσθήκης-τροπολογίας -τόσο των ήδη ψηφισθεισών όσο και αυτών που δεν έχουν μέχρι σήμερα υιοθετηθεί- οι οποίες άπτονται, κατά τη θεσμοθετημένη αρμοδιότητα αυτής, των δημοσίων συμβάσεων.

II. Η υποβληθείσα στην Αρχή προσθήκη -τροπολογία του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής “Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας” μετά της αιτιολογικής έκθεσης αυτής.

Βλ. Παράρτημα παρούσας

III. Εκτίμηση επί της αναγκαιότητας των προτεινόμενων διατάξεων:

Σημειώνεται προκαταρκτικά ότι σχεδιάζεται άμεσα η μεταρρύθμιση του νομικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, με σκοπό την απλούστευση και ενοποίησή του, τον εξορθολογισμό των διοικητικών δομών και διαδικασιών και τη μείωση των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων, την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προαγωγή του γνήσιου και ελεύθερου ανταγωνισμού και την πλήρη εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό ενωσιακό κεκτημένο.

Ειδικότερα, προς τον σκοπό αυτό, έχει συνταχθεί και έχει ήδη υποβληθεί προς επεξεργασία στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕΝΕ) σχέδιο Νόμου μετά των εκθέσεων αυτού από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με τίτλο “Κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών”, προκειμένου στη συνέχεια να κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της συνολικής αναμόρφωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, προς τον σκοπό του περιορισμού της γραφειοκρατίας και της προαγωγής του γνήσιου και ανόθευτου ανταγωνισμού, στόχος των πάσης φύσεως νομοθετικών και κανονιστικών πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται, ιδίως εφεξής, πρέπει να είναι η κατά το δυνατόν ενοποίηση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και όχι η υιοθέτηση αποσπασματικών ή εξαιρετικών ρυθμίσεων.

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει η διαπίστωση ότι ορισμένες από τις υποβληθείσες διατάξεις, (παρ. 2, 3 και 5 του αρ. 1 της υποβληθείσας προσθήκης-τροπολογίας), τροποποιούν υφιστάμενες ρυθμίσεις του ν. 3669/2008 που συμπεριλαμβάνονται στις καταργούμενες με το ως άνω σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, διατάξεις. Η κατάργηση των εν λόγω διατάξεων προτείνεται από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι, κατά κανόνα, από την 1η Ιανουαρίου 2015, οπότε, οι προτεινόμενες (και εν μέρει ήδη ψηφισθείσες) διατάξεις, καθίστανται εκ προοιμίου ρυθμίσεις περιορισμένης χρονικής ισχύος, εφόσον η προτεινόμενη ρύθμιση του παραπάνω σχεδίου Νόμου περί των καταργούμενων διατάξεων υιοθετηθεί από το νομοθέτη.

IV. Επί του περιεχομένου των επιμέρους προτεινόμενων διατάξεων των παραγράφων 1-5 και 7 του άρθρου 1 της υποβληθείσας προσθήκης - τροπολογίας

IV. Α. Επί της παραγράφου 1 του άρθρου 1 (εισήχθη ως προσθήκη-τροπολογία στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας “Άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος” προς ψήφιση στις συνεδριάσεις της 2ας/5/2014 και 5η/5/2014)

IV.A.1 Συναφείς διατάξεις:

Άρθρο 8 παρ. 1 ν.3669/2008 “Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας της κατασκευής δημοσίων έργων” (ΚΔΕ), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 59 παρ. 1 του Ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α/90/18-4-2013) και ισχύει

«1. Το σύστημα προσφοράς μελέτης και κατασκευής εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις έργων που απαιτούν ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από εξειδικευμένες τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή στα έργα με ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός βελτίωσης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης της υπηρεσίας με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Τμήματος Κατασκευών της Γ.Γ.Δ.Ε. καθορίζονται είδη τεχνικών έργων, που πληρούν γενικά τις ανωτέρω προϋποθέσεις και επιτρέπεται να δημοπρατούνται με το σύστημα μελέτη και κατασκευή. Για την εφαρμογή του συστήματος αυτού σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Τμήματος Κατασκευών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε) του Υπουργείου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του εδαφίου α΄.».

Απόφαση με αρ. Δ17γ/256/7/ΦΝ433.5/6.9.2013 Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων “Καθορισμός ειδών και τεχνικών έργων που πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (ΚΔΕ) που κυρώθηκε με το Ν.3669/08 (ΦΕΚ 116Α718-6-2008) όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 59 του ν. 4146/2013 (ΦΕΚ 90Α718-04-2013),για δημοπράτηση τους με το σύστημα προσφοράς μελέτη και κατασκευή” (ΦΕΚ Β/2261/11-9-2013)

“Άρθρο Μόνο : 1. Καθορίζουμε τα είδη των τεχνικών έργων, που πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (ΚΔΕ) που κυρώθηκε με το Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α΄/18-6-2008), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 59 του ν. 4146/2013, για τη δημοπράτηση τους με το σύστημα μελέτη και κατασκευή ως εξής:

- Επεξεργασία Υγρών Αποβλήτων και Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Ιλύος (ΟΕΕΙ).
 - Επεξεργασία Νερού.
 - Επεξεργασία Στερεών Αποβλήτων και Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ).
 - Ειδικά Ενεργειακά Έργα.
 - Χώροι Υγειονομικής Ταφής, εφόσον περιλαμβάνουν και μονάδες αξιοποίησης βιοαερίου και επεξεργασίας στραγγιδίων.
 - Οι Επεκτάσεις σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες έργων, εφόσον περιλαμβάνουν μελέτη προσαρμογής των νέων εγκαταστάσεων στις παλαιές και μπορούν να χρησιμοποιηθούν νεότερες τεχνολογίες, που οδηγούν σε εξειδικευμένες τεχνογνωσίες.
 - Δίκτυα αποχέτευσης με το σύστημα αναρρόφησης (κενού), στο βαθμό που η εφαρμογή τους στην περιοχή που προτείνεται είναι πλήρως αιτιολογημένη και μονοσήμαντη.
2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.”

ν. 4013/2011 αρ. 2 παρ. 2 γ

“[...] 2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

[...] γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

αα) Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεση τους στη Βουλή. Αν ο αρμόδιος Υπουργός διαφωνεί με τη γνώμη της Αρχής, η Αρχή δύναται να συγκαλεί συσκέψεις, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της και εκπροσώπων όλων των συναρμόδιων Υπουργείων με σκοπό την ανταλλαγή και σύγκλιση των απόψεων. Στις εν λόγω συσκέψεις η Αρχή και κάθε συναρμόδιος Υπουργός μπορούν να ζητούν τη συμμετοχή ανεξάρτητων τρίτων, ειδικών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων. Οι συσκέψεις αυτές πραγματοποιούνται σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση της πρόσκλησης της Αρχής στους συμμετέχοντες. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν κωλύει τη συνέχιση της διαδικασίας ψήφισης του σχεδίου νόμου. Αν δεν αρθεί η διαφωνία μεταξύ του αρμόδιου Υπουργού και της Αρχής, στη γνώμη της Αρχής προσαρτάται έκθεση του Υπουργού στην οποία περιλαμβάνεται και ειδική αιτιολόγηση κάθε απόκλισης από το περιεχόμενο της γνώμης. Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν τα σχέδια νόμων κατά την κατάθεση τους στη Βουλή και αναρτώνται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της. Σε περίπτωση απόκλισης του σχεδίου νόμου από τη γνώμη της Αρχής, η αρμόδια επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε ακρόαση τον Πρόεδρο της Αρχής.

ββ) Τα προεδρικά διατάγματα, κατά το μέρος που ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από γνώμη της Αρχής. Η γνώμη αυτή συνοδεύει τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων κατά την αποστολή τους προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας και αναρτάται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της.

γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.

Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες. Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της

διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 (Α'63) και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007 (Α'64) οι οποίες, από την έναρξη ισχύος του ν. 4013/2011 και μέχρι την 31.12.2012 εκδόθηκαν χωρίς να έχουν υποβληθεί ή πριν να υποβληθούν στην Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων για παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με την παρ. 2γ (δδ) του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 δεν πάσχουν εξ αυτού του λόγου και παράγουν όλα τα έννομα αποτελέσματα τους."

Άρθρο 51 ΠΔ 60/2007 (ανάλογες προβλέψεις και στο άρθρο 46 του ΠΔ 59/2007:

«1. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ελάχιστων ορίων αμοιβής ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις, είναι είτε:

α) όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, κριτήρια συνδεόμενα με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, ιδίως η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, είτε β) αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή.»

46η Αιτιολογική Σκέψη Οδηγίας 18/2004:

«Η ανάθεση της σύμβασης θα πρέπει να πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που εξασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της διαφάνειας, της αρχής της αποφυγής των διακρίσεων και της αρχής της ίσης μεταχείρισης και εγγυώνται την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού. Συνεπώς, ενδείκνυται να γίνεται δεκτή η εφαρμογή δύο μόνο κριτηρίων ανάθεσης, ήτοι των κριτηρίων της "χαμηλότερης τιμής" και της "πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς".

Προκειμένου να εξασφαλίζεται ο σεβασμός της αρχής της ίσης μεταχείρισης κατά τη διάρκεια της ανάθεσης των συμβάσεων, ενδείκνυται να προβλεφθεί η παγιωμένη βάσει νομολογίας υποχρέωση να διασφαλίζεται η απαραίτητη διαφάνεια ώστε να επιτρέπεται σε κάθε προσφέροντα να ενημερώνεται σε λογικά πλαίσια για τα κριτήρια και τους τρόπους που θα εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό της από οικονομική άποψη πλέον συμφέρουσας προσφοράς. Εναπόκειται, συνεπώς, στις αναθέτουσες αρχές να αναφέρουν τα κριτήρια ανάθεσης καθώς και τη σχετική στάθμιση που δίνεται σε καθένα από αυτά τα κριτήρια, και τούτο εγκαίρως ώστε οι προσφέροντες να την γνωρίζουν για την κατάρτιση των προσφορών τους. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν παρέκκλιση από την αναφορά της στάθμισης των κριτηρίων ανάθεσης σε πλήρως δικαιολογημένες περιπτώσεις, τις οποίες πρέπει να μπορούν να αιτιολογούν, όταν η στάθμιση αυτή δεν μπορεί να καταρτισθεί εκ των προτέρων, λόγω ιδίως της πολυπλοκότητας της σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να αναφέρουν τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν να αναθέσουν τη σύμβαση στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αξιολογούν τις προσφορές προκειμένου να προσδιορίσουν εκείνη που παρουσιάζει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Για τον σκοπό αυτόν, καθορίζουν τα οικονομικά και ποιοτικά κριτήρια τα οποία, στο σύνολό τους, πρέπει να επιτρέπουν τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς για την αναθέτουσα αρχή. Ο καθορισμός αυτών των κριτηρίων είναι συνάρτηση του αντικειμένου της σύμβασης, στο μέτρο που τα κριτήρια αυτά πρέπει να επιτρέπουν την αξιολόγηση του επιπέδου επίδοσης που παρουσιάζεται από κάθε προσφορά σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και τη μέτρηση της σχέσης ποιότητας/τιμής κάθε

προσφοράς. Για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης, τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να επιτρέπουν τη σύγκριση των προσφορών και την αντικειμενική αξιολόγησή τους. Εάν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, τα οικονομικά και ποιοτικά κριτήρια ανάθεσης, όπως εκείνα που αφορούν την ικανοποίηση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, μπορούν να επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να ικανοποιήσει τις ανάγκες του σχετικού δημόσιου φορέα, όπως αυτές εκφράζονται στις προδιαγραφές της αγοράς. Με βάση τις ίδιες αυτές προϋποθέσεις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιεί κριτήρια που αποβλέπουν στην ικανοποίηση κοινωνικών απαιτήσεων που ανταποκρίνονται ιδίως στις οριζόμενες στις προδιαγραφές της αγοράς ανάγκες κατηγοριών πληθυσμού, οι οποίες μειονεκτούν ιδιαίτερα και στις οποίες ανήκουν οι δικαιούχοι/χρήστες των έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης.».

Άρθρο 26 παρ. 2 ΠΔ 60/2007 :

«2[...]Η επιλογή των συμβαλλομένων στην συμφωνία πλαίσιο γίνεται κατ'εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται με το αρ. 51».

IV.A.2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Σχετικά με την έγκριση και εφαρμογή του συστήματος μελέτη – κατασκευή η Αρχή έχει εκδώσει δύο γνώμες. Συγκεκριμένα:

1.η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.3669/2008 τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 59 παρ. 1 του Ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α/90/18-4-2013). Επί της εν λόγω τροποποίησης έχει εκδοθεί η προηγούμενη **γνώμη με αρ. 3/2013** της Αρχής, δυνάμει του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. (αα) του ν. 4013/2011, η οποία έχει κοινοποιηθεί στο Υπουργείο Υ.ΜΕ.ΔΙ. και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Αρχής (www.eaadhsy.gr και www.hsppa.gr) όπως ορίζεται στην ως άνω διάταξη

2.εν συνεχεία και πριν την έκδοση της με αρ. Δ17γ/256/7/ΦΝ433.5/6-9-2013 Απόφασης του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. (ΦΕΚ Β/2261/11-9-2013), κατ' εξουσιοδότηση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3669/2008, παρασχέθηκε στο Υπουργείο Υ.ΜΕ.ΔΙ. η **με αρ. 10/2013 σύμφωνη γνώμη** της Αρχής επί του υποβληθέντος σχεδίου αυτής, δυνάμει του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. (γγ) του ν. 4013/2011.

Περαιτέρω σχετικά με την προτεινόμενη τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 8, δεδομένου ότι από το συνδυασμό του κείμενου της εν λόγω προτεινόμενης τροποποίησης και της αιτιολογικής έκθεσης αυτής καταλείπεται αμφιβολία σχετικά τόσο με την έκταση/αριθμό, έστω κατά προσέγγιση, των σχετικών έργων, όσο και με τις περιπτώσεις έργων που καταλαμβάνονται από αυτή, ήτοι:

–μόνο περιπτώσεις έργων που δεν έχουν μέχρι σήμερα δημοπρατηθεί ή και περιπτώσεις έργων που έχουν δημοπρατηθεί ή/και ανατεθεί ή ακόμα και πληρωθεί,

–μόνο περιπτώσεις έργων που δεν είχαν μέχρι 11/9/2013 δημοπρατηθεί ή και περιπτώσεις έργων που είχαν δημοπρατηθεί αλλά δεν είχαν ανατεθεί,

–περιπτώσεις έργων συγχρηματοδοτούμενων ή μη,

–αποκλειστικά περιπτώσεις έργων για τα οποία έχει εκδοθεί η απαιτούμενη κατά το άρθρο 8 παρ. 1 Απόφαση του τρίτου εδαφίου, ή και άλλες περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί τέτοια απόφαση,

–μόνο περιπτώσεις έργων που δεν είχαν μέχρι 11/9/2013 δημοπρατηθεί ή και εν γένει περιπτώσεις έργων που δεν περιλαμβάνονται στα είδη έργων της ως άνω με αρ. Δ17γ/256/7/ΦΝ433.5/6-9-2013 Απόφασης του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. (ΦΕΚ 2261),

η Αρχή επιφυλάσσεται για τη διατύπωση περαιτέρω παρατηρήσεων, πλέον των διαλαμβανόμενων στις δύο ως άνω γνώμες αυτής.

IV. Β. Επί των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 1

IV.B.1. Συναφείς διατάξεις

ν. 3669/2008 “Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας της κατασκευής δημοσίων έργων” (ΚΔΕ) (ΦΕΚ 116):

“Άρθρο 16 Καλούμενες στη δημοπρασία εργοληπτικές επιχειρήσεις - κοινοπραξίες

1. Στις δημοπρασίες κατασκευής των έργων καλούνται οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. ή τα νομαρχιακά μητρώα επιχειρήσεις, κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. Τα ίδια εφαρμόζονται και για την ανάθεση έργων χωρίς διαγωνισμό, όπου αυτή επιτρέπεται.

2. Όταν το έργο ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ. καλούνται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Ενα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλεπτα.

3. Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της προηγούμενης παραγράφου, στις δημοπρασίες καλούνται επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες για όλες τις κατηγορίες του έργου ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων που να καλύπτουν τις καλούμενες κατηγορίες. Κατηγορία με ποσοστό εργασιών λιγότερο του δέκα τοις εκατό (10%) δεν λαμβάνεται υπόψη, μπορεί όμως η διακήρυξη να ορίσει διαφορετικά.

4. Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ., καλούνται στο διαγωνισμό οι επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην αντίστοιχη κατηγορία και οι εξειδικευμένες επιχειρήσεις αν υπάρχουν σε αντίστοιχες τάξεις. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

5. Σε περιπτώσεις ειδικών έργων που η κατασκευή τους απαιτεί εξειδικευμένες επιχειρήσεις μπορεί η διακήρυξη να ορίσει πρόσθετες απαιτήσεις για τη συμμετοχή σε δημοπρασία. Στις απαιτήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρεωτική σύμπραξη επιχειρήσεων εξειδικευμένων για ορισμένες εργασίες του έργου ή τεχνικών του Μ.Ε.Κ., πέρα από τα κατώτερα όρια της υποχρεωτικής στελέχωσης ή τεχνικού του Μ.Ε.Κ. που είναι εγγεγραμμένοι για επιμέρους εργασίες μιας κατηγορίας.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τμήματος Κατασκευών του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε., μπορεί να προστίθενται στη διακήρυξη επιπλέον όροι, όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου.

6. Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις μιας κατηγορίας, η τάξη προσδιορίζεται από τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας με τον οποίο δημοπρατείται το έργο. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου τα ποσοστά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα) λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη, όπως αυτά καθορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 57 του παρόντος. Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις περισσότερων κατηγοριών ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων περισσότερων κατηγοριών, η τάξη για κάθε κατηγορία προσδιορίζεται από το αντίστοιχο μέρος του προϋπολογισμού. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται

ανάλογα και για τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

7. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες και σε κοινοπραξία αν δεν το αποκλείει η διακήρυξη. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν και είναι της αυτής κατηγορίας πρέπει να ανήκουν όλες σε μία από τις καλούμενες στη δημοπρασία τάξεις και είτε να είναι όλες της ίδιας τάξης ή να διαφέρουν κατά μία τάξη. Η καθεμία από τις επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν, συμμετέχει στην κοινοπραξία με ποσοστό όχι μικρότερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας του δημοπρατούμενου έργου. Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες περισσότερων κατηγοριών το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου αναφέρεται στον προϋπολογισμό της κάθε κατηγορίας.

8. Σε περίπτωση που εργοληπτική επιχείρηση κοινοπρακτεί με άλλη εργοληπτική επιχείρηση της αμέσως ανώτερης τάξης της ίδιας κατηγορίας, τηρούνται οι σχετικές διατάξεις για τα κατώτατα όρια ανάληψης δημόσιου έργου, που ισχύουν κάθε φορά για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της ανώτερης τάξης.

9. Σε δημοπρασία δημόσιου έργου, που περιλαμβάνει περισσότερες από μία κατηγορίες και η εργοληπτική επιχείρηση καλύπτει την καλούμενη τάξη της κύριας κατηγορίας, δεν ισχύουν τα κατώτατα όρια για τις άλλες κατηγορίες του έργου, εφόσον η επιχείρηση είναι εγγεγραμμένη σε αυτές τις κατηγορίες στην ίδια ή ανώτερη τάξη από την καλούμενη στη δημοπρασία. Ως κύρια θεωρείται η μεγαλύτερη σε προϋπολογισμό κατηγορία.

10. Κοινοπραξίες εργοληπτικών επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στην ίδια τάξη και κατηγορία έργου του Μ.Ε.ΕΠ. μέχρι και την πέμπτη τάξη, επιτρέπεται να αναλάβουν έργα προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το ανώτατο όριο της τάξης τους μέχρι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της διαφοράς μεταξύ του ανώτατου ορίου της τάξης τους και του ανώτατου ορίου της επόμενης τάξης, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον δύο από τις επιχειρήσεις αυτές συμμετέχουν στην κατανομή της κατασκευής του έργου ή στα κέρδη και τις ζημίες της κοινοπραξίας, με ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) η καθεμία. Όταν κοινοπρακτούν επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στην έκτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. για την ίδια κατηγορία εργασιών, το ανώτατο όριο προϋπολογισμού διαμορφώνεται στα εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) ευρώ, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσοστό συμμετοχής της καθεμιάς στα κέρδη και τις ζημίες της κοινοπραξίας, ανέρχεται τουλάχιστον σε είκοσι

πέντε τοις εκατό (25%). Τα όρια της παραγράφου αυτής μπορεί να επανακαθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, λαμβανομένου υπόψη του δείκτη αναθεώρησης των τιμών των δημοσίων έργων, όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

11. Σε κάθε περίπτωση κοινοπραξίας όλες οι επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν ευθύνονται εις ολόκληρο για κάθε ευθύνη που προκύπτει από τη συμμετοχή τους στη δημοπρασία."

"Άρθρο 20 παράγραφος 5

[...] 5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. "ενημερότητα πτυχίου", η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών" κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της "ενημερότητας πτυχίου" οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της "ενημερότητας πτυχίου", η διαδικασία ανανέωσης της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ15/οικ/24298/28.7.2005 (ΦΕΚ 1105 Β') απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επανακαθορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία.”

“Άρθρο 92 Τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ.

1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και η τακτική και η έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής τους, που ορίζονται στο παρόν άρθρο, γίνεται με αίτησή τους.

2. Η εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων και τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.ΕΠ..

Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται από την υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που είναι αρμόδια για την τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 3. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται ιδίως τα πιστοποιητικά Μ.Ε.-ΕΠ., τα οποία συντάσσονται για κάθε έργο από τον κύριο του έργου ή το φορέα κατασκευής και περιέχουν πληροφορίες και αξιολογήσεις για τη δημοπρασία και την ανάδοχο επιχείρηση, για τις τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου με συμβάσεις κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή υπερβολαβίας, οι οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων των τριών (3) τελευταίων ετών, οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πριν από την υποβολή αίτησης, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, οι ειδικές καταστάσεις τιμολογίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων, τα τιμολόγια ιδιωτικών έργων όλων των κατηγοριών, τα δικαιολογητικά πιστοποίησης των παγίων στοιχείων και της αξίας τους (οικόπεδα, γήπεδα, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα πλην επιβατικών αυτοκινήτων), δικαιολογητικά για την απόδειξη της βασικής και της συμπληρωματικής στελέχωσης, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την αξιολόγηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων Μ.Ε.ΕΠ..

3. Το Μ.Ε.ΕΠ. τηρείται από τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών (Δ15) της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Στα πλαίσια τήρησης του Μητρώου, η υπηρεσία αυτή ασκεί τις αρμοδιότητες που της παρέχει ο νόμος και ιδίως συγκεντρώνει, ελέγχει και καταχωρεί μηχανογραφικά τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση εγγραφής και διαγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων και παρέχει σχετικές πληροφορίες στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, όταν ζητούνται.

Χορηγεί επίσης «Ενημερότητα Πτυχίου» (Ε.Π.) στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που υποχρεώνονται από το νόμο να διαθέτουν.

Η Επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ. του άρθρου 95 του παρόντος είναι αρμόδια για την εγγραφή, την αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ. μέχρι και την πέμπτη (5η) τάξη. Για την εγγραφή, αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη στις τάξεις έκτη (6η) και έβδομη (7η) εκδίδεται απόφαση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από γνώμη της επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ.. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., με υπογραφή του Προϊσταμένου της, εκδίδει τις πρωτότυπες βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. (πτυχία), ύστερα από την έκδοση της σχετικής απόφασης κατά τα ανωτέρω.

4. Οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικές επιχειρήσεις οφείλουν να γνωστοποιούν στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π. κάθε επικείμενη αντικατάσταση των προσώπων που αποτελούν τη στελέχωση της επιχείρησης. Αντικατάσταση στελέχους επιτρέπεται μόνο για σοβαρό λόγο και εγκρίνεται από την Επιτροπή Μ.Ε.Ε.Π. ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π.. Ύστερα από την έγκριση εκδίδεται νέα βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. Αίτηση αποδέσμευσης από την επιχείρηση μπορεί να υποβάλλεται και από τα στελέχη. Η αίτηση κοινοποιείται και στην επιχείρηση και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 98.

5. Οι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Κ. επιτρέπεται να στελεχώνουν μία μόνο εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ.. Η συμμετοχή τους πρέπει να είναι ενεργός και παρακολουθείται από

την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ.. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να παραπέμπει τα ανωτέρω στελέχη, των οποίων η συμμετοχή κρίνεται εικονική ή ανεπαρκής, στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Η ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης πρέπει να είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και να αποδεικνύεται με βεβαίωση ασφάλισης του προσωπικού από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

6. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να καθορίζεται ο τύπος και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιέχουν τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ., που εκδίδει ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής, τα χρονικά διαστήματα έκδοσης και κοινοποίησής τους στον ανάδοχο και τις λοιπές τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμβράξει στην κατασκευή του έργου, ο τρόπος υποβολής τους στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να οριστεί προθεσμία μέσα στην οποία τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, εντός συγκεκριμένων χρονικών προθεσμιών, ανεξάρτητα από την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής τους. Η παράλειψη υποβολής των στοιχείων αυτών, με ευθύνη της εργοληπτικής επιχείρησης, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος να τα επικαλεσθεί κατά την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης και δίνει το δικαίωμα στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. να προχωρήσει με πρωτοβουλία της σε έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής της επιχείρησης.

Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής οφείλει να συντάσσει και υποβάλει τα σχετικά πιστοποιητικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες του, οι υπάλληλοι των οποίων, σε περίπτωση που αμελούν να το πράξουν, υπέχουν και πειθαρχικές ευθύνες, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 40 του παρόντος.

7. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, υποχρεούνται να υποβάλουν ετησίως τις οικονομικές τους καταστάσεις και έκθεση δραστηριότητας, πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του έτους που έπεται της χρήσης στην οποία αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση Δ15/οικ/24900/28.6.2002 (ΦΕΚ 833 Β'). Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιείται η διαδικασία υποβολής των ανωτέρω στοιχείων.

8. Κάθε επιχείρηση υποχρεούται, μέχρι τέλους του πρώτου εξαμήνου του επόμενου έτους κάθε χρήσης, να καταθέτει στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την πιστοποίηση του κύκλου εργασιών της από ιδιωτικά έργα. Η παράλειψη της υποβολής των στοιχείων αυτών, μέσα στην προθεσμία αυτή, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος της επιχείρησης να επικαλεσθεί τον κύκλο εργασιών από τα έργα αυτά. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται τα στοιχεία αυτά και κάθε άλλο θέμα.

9. Οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 107 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ..

10. Η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ισχύει για μία τριετία (τακτική αναθεώρηση).

11. Αν η εργοληπτική επιχείρηση δεν υποβάλει αίτηση τακτικής αναθεώρησης, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες, από τη συμπλήρωση της τριετίας ή εξαετίας, κατά περίπτωση, τεκμαίρεται ότι ελλείπουν οι προϋποθέσεις παραμονής της στις κατηγορίες και τάξεις που έχει καταταχθεί και διαγράφεται από το Μ.Ε.ΕΠ.. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο της εξηκονταήμερης προθεσμίας.

12. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να ενεργήσει οποτεδήποτε έκτακτη αναθεώρηση αν διακριβωθούν νεότερα δυσμενή στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά την ομαλή και αξιόπιστη λειτουργία της επιχείρησης, διαγράφοντάς την από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων ή υποβιβάζοντάς την από την τάξη εγγραφής της.

13. Η τακτική ή έκτακτη αναθεώρηση μπορεί να συνδυασθεί με μεταβολή στις κατηγορίες και τάξεις για τις οποίες είχε εγκριθεί στο παρελθόν η εγγραφή της επιχείρησης. Η μεταβολή αυτή μπορεί να περιλαμβάνει και διαγραφή από κατηγορίες ή υποβιβασμό σε τάξη, έστω και αν αυτό δεν ζητήθηκε από τη επιχείρηση.

14. Μετά την παρέλευση διετίας από την έκτακτη επανάκριση, που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2940/ 2001 (ΦΕΚ 180 Α'), μπορεί να γίνει έκτακτη αναθεώρηση με αίτηση της επιχείρησης.

15. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα συμβούλου σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή στο Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ), το οποίο προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α'), προς υποβοήθηση της υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., για τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων αιτήσεων επανάκρισης, τακτικής και έκτακτης αναθεώρησης των εργοληπτικών επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και της παροχής κάθε είδους τεχνικής βοήθειας.

“Άρθρο 102 παρ. 1 και 2

1. Τα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία έργων, στα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, ανάλογα με την τάξη εγγραφής τους, είναι τα ακόλουθα:

- α) για την Α1 τάξη ανώτατο όριο ενενήντα χιλιάδες (90.000) ευρώ,
- β) για την Α2 τάξη ανώτατο όριο τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ,
- γ) για την πρώτη τάξη ανώτατο όριο επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ,
- δ) για τη δεύτερη τάξη ανώτατο όριο ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ και κατώτατο εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες (175.000) ευρώ,
- ε) για την τρίτη τάξη ανώτατο όριο τρία εκατομμύρια επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (3.750.000) ευρώ και κατώτατο πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ,
- στ) για την τέταρτη τάξη ανώτατο όριο επτά εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (7.500.000) ευρώ και κατώτατο ένα εκατομμύριο τετρακόσιες χιλιάδες (1.400.000) ευρώ,
- ζ) για την πέμπτη τάξη ανώτατο όριο είκοσι δύο εκατομμύρια (22.000.000) ευρώ και κατώτατο τρία εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (3.500.000) ευρώ,
- η) για την έκτη τάξη ανώτατο όριο σαράντα τέσσερα εκατομμύρια (44.000.000) ευρώ και κατώτατο δέκα εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (10.500.000) ευρώ,
- θ) για την έβδομη τάξη δεν τίθεται ανώτατο όριο, ενώ το κατώτατο όριο είναι τριάντα πέντε εκατομμύρια (35.000.000) ευρώ.»

2. Τα κατώτατα όρια προϋπολογισμού έργων που επιτρέπεται να αναλάβουν επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. για έργα που εκτελούνται στο νομό που βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης, καθώς και σε ένα δεύτερο νομό που δηλώνεται στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. και αναφέρεται στη θεβαίωση εγγραφής, ορίζονται για τις τάξεις που ισχύουν κατώτατα όρια, εκτός από την έβδομη τάξη, στο πενήντα τοις εκατό (50%) του κατώτατου ορίου προϋπολογισμού της τάξης τους. Η δήλωση αυτή γίνεται μέχρι την υποβολή της αίτησης επανάκρισης και ισχύει μέχρι την πρώτη, μετά την επανάκριση, αναθεώρηση της εγγραφής, χωρίς τη δυνατότητα ενδιάμεσης αλλαγής.»

Προοίμιο Οδηγίας 2004/18, Σκέψη 2:

Η ανάθεση των συμβάσεων που συνάπτονται στα κράτη μέλη για λογαριασμό του κράτους, των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης ή περιφερειακής διοίκησης και άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου, υπόκειται στην τήρηση των αρχών της συνθήκης, ιδίως στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, στην αρχή της ελευθερίας της εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και στις αρχές που απορρέουν από αυτές, όπως η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της διαφάνειας. Εντούτοις, για δημόσιες συμβάσεις που υπερβαίνουν κάποια

αξία, είναι σκόπιμο να εκπονούνται διατάξεις κοινοτικού συντονισμού των εθνικών διαδικασιών για τη σύναψη αυτών των συμβάσεων, οι οποίες να βασίζονται σε αυτές τις αρχές προκειμένου να διασφαλίζουν τα αποτελέσματά τους και να εγγυώνται το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. [...]

ΠΔ 60/2007 :

“Άρθρο 3 Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια»

“Άρθρο 42 Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων (άρθρο 44 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 51 και 52, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 40, αφού οι αναθέτουσες αρχές ελέγξουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 44. Ο έλεγχος της καταλληλότητας πραγματοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 45 έως 50, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με τα κριτήρια και τους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών ή και επαγγελματικών ικανοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 46, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες.

“Άρθρο 43 Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος (άρθρο 45 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους.

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 351 της 29.1.1998, σελ. 1).

β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σελ. 1) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (ΕΕ L 358 της 31.12.1998, σελ. 2).

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σελ. 48).

δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σελ. 77 Οδηγίας η οποία τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σελ. 76) η οποία ενσωματώθηκε με το ν. 2331/1995 (Α' 173) και τροποποιήθηκε με το ν.3424/2005 (Α' 305).

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Επίσης μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς

την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων/προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Τα αιτήματα αυτά αφορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, τα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιουδήποτε προσώπου έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

2. Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

β) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.

δ) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο διαθέτει η αναθέτουσα αρχή.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

ζ) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

“Άρθρο 44 Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας (άρθρο 46 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως προσδιορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ Α για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στο Παράρτημα ΙΧ Β για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και στο Παράρτημα ΙΧ Γ για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασής του. Ειδικώς, προκειμένου για τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, όταν οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή

ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

“Άρθρο 45 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια (άρθρο 47 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

γ) Δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ’ ανώτατο όριο, σε συνάρτηση προς την ημερομηνία δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή την έναρξη των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών. [...]

4. Οι αναθέτουσες αρχές υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

5. Αν ο οικονομικός φορέας, για σοβαρό λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει αιτιολογημένα ως πρόσφορο.

Άρθρο 46 Τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες (άρθρο 48 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αξιολογούνται και ελέγχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι τεχνικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών, ή των υπηρεσιών:

α) i) υποβολή καταλόγου των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρουν το ποσό, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών και προσδιορίζουν εάν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και εάν περατώθηκαν κανονικά. Η αρμόδια αρχή μπορεί να διαβιβάζει τα πιστοποιητικά αυτά απευθείας στην αναθέτουσα αρχή,

α) ii) υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Οι παραδόσεις και οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, εάν δε (ο αποδέκτης) είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του αγοραστή ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα

β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολήπτης για την εκτέλεση του έργου

γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέτρων που λαμβάνει ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του

δ) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, απαιτείται έλεγχος διενεργούμενος από την αναθέτουσα αρχή ή, εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού. Ο έλεγχος αυτός αφορά το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας

ε) αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή/και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως δε του ή των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών, ή την εκτέλεση των εργασιών

στ) προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης

ζ) δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία

η) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης

θ) αναφορά του τμήματος της σύμβασης, το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας

ι) όσον αφορά στα προϊόντα που παρέχονται:

i) δείγματα, περιγραφή ή/και φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής,

ii) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, που έχουν σχετική αρμοδιότητα, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα.[...]

5. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες, για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, ή την παροχή υπηρεσιών ή και την εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση μπορεί να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

6. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ποια δικαιολογητικά από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 πρέπει να προσκομισθούν.

“Άρθρο 50 Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Πιστοποίηση από

οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 52 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφοι 1, 4 και 5, 46 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, 47 και 48.

Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται από τους αρμόδιους Υπουργούς ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο / η πιστοποίηση καθώς και η σχετική κατάσταση.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφος 1 σημεία β) και γ), και 46 παράγραφος 2 σημεία α) i), β), γ), ε), ζ) και η) για τους εργολήπτες, παράγραφος 2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α) ii) και γ) έως θ) για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα. Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος, το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5.

“ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ ΜΗΤΡΩΑ (1)

(1) Για τους σκοπούς του άρθρου 44, ως "μητρώα" νοούνται τα περιλαμβανόμενα στο παρόν παράρτημα και, σε περίπτωση που έχουν επέλθει τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, τα μητρώα που τα αντικατέστησαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ Α ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

[...] στην Ελλάδα: το "Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων - ΜΕΕΠ" του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ)."

Άρθρο 258 ΣΛΕΕ

(πρώην άρθρο 226 της ΣΕΚ)

Αν η Επιτροπή κρίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ των Συνθηκών, διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στο κράτος αυτό να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

Αν το κράτος δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός της προθεσμίας που του τάσσει η Επιτροπή, η τελευταία δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

IV.B.2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

α. Το σύστημα του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) κατά την εθνική νομοθεσία

Το 1972 καταρτίστηκε επίσημο Μητρώο εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.), όπου είναι εγγεγραμμένες όλες οι επισήμως εγκεκριμένες ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις. Η σχετική νομοθεσία τροποποιήθηκε τελευταία φορά και κωδικοποιήθηκε με το ν.3669/2008 (ΚΔΕ).

Τα άρθρα 16 και 92 επ. του ΚΔΕ κωδικοποίησαν τις σχετικές διατάξεις του ν. 1418/1984 θεσπίζοντας ένα σύστημα εγγραφής σε μητρώο για όλες τις εγκεκριμένες ελληνικές τεχνικές εταιρείες, οι οποίες κατατάσσονται σε επτά τάξεις (1η έως 7η τάξη πλέον δύο ειδικών Α1 και Α2), ανάλογα με την τεχνική τους ικανότητα και τη χρηματοοικονομική τους επάρκεια· κάθε τάξη αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα κατώτατα και ανώτατα όρια προϋπολογισμού των έργων που μπορούν να αναληφθούν από την τάξη αυτή (με εξαίρεση τις τάξεις Α1 και Α2, για τις οποίες ισχύουν μόνο ανώτατα όρια και την 7η τάξη για την οποία ισχύουν μόνο κατώτατα όρια) και εισάγει λόγο αποκλεισμού από συμμετοχή στην ανάθεση έργου, επιχειρήσεων που έχουν εγγραφεί σε υψηλότερες τάξεις και αντιστρόφως. Η υποχρεωτική εγγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων στις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. αποσκοπεί στην εξακρίβωση της καταλληλότητας αυτών θεσπίζοντας λόγο αποκλεισμού από τις διαδικασίες υποβολής προσφορών για τις μη εγγεγραμμένες σε αυτό επιχειρήσεις, δυνάμει του άρθρου 44 του ΠΔ 60/2007.

Επιπλέον σύμφωνα με τη παρ. 5 του άρθρου 20 του ΚΔΕ και την Απόφαση με αρ. Δ15/οικ/24298/2005 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (και ήδη Υπουργού Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων), η ενημερότητα πτυχίου σε συνδυασμό με την βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. συνιστά επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών, κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου (αρ 50 πδ 60/2007 και αρ. 151 ΚΔΕ), απαλλάσσοντας τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση προσκόμισης δικαιολογητικών συμμετοχής σε διαγωνισμούς εισάγοντας με τον τρόπο αυτό τεκμήριο καταλληλότητας των υποψηφίων για τα βεβαιούμενα σε αυτές.

β. Οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2004/18 (ΠΔ 60/2007)

Η Οδηγία 2004/18 περιλαμβάνει δύο άρθρα (46 και 52, όπως αυτά ενσωματώθηκαν στην εθνική έννομη τάξη με τα άρθρα 44 και 50 του ΠΔ 60/07 αντίστοιχα), οι διατάξεις των οποίων ορίζουν θέματα σχετικά με τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλλουν την υποχρέωση εγγραφής των οικονομικών φορέων σε ορισμένο επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Η μεν διάταξη του άρθρου 44 του ΠΔ 60/07 καθιερώνει ως προαιρετικό ειδικό λόγο αποκλεισμού (κριτήριο ποιοτικής επιλογής) την μη εγγραφή του οικονομικού φορέα σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, το οποίο ειδικά για την ανάθεση συμβάσεων δημοσίων έργων έχει

προσδιορισθεί ότι αποτελεί το “Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων” (Μ.Ε.ΕΠ.), η δε διάταξη του άρθρου 50 του ΠΔ 60/07 καθιερώνει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίσουν επίσημους κατάλογους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, η εγγραφή στους οποίους μπορεί να αποτελέσει τεκμήριο καταλληλότητας για τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων. Επιπρόσθετα, οι προϋποθέσεις εγγραφής στον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων θα πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να συνάγεται τεκμήριο καταλληλότητας σε σχέση με τη μη συνδρομή των υποχρεωτικών και προαιρετικών λόγων αποκλεισμού, καθώς και με την απόδειξη οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών/επαγγελματικών ικανοτήτων των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Επιπλέον, όλες οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή στον επίσημο κατάλογο δεν μπορούν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση.

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι οι εθνικές διατάξεις του ΚΔΕ περί Μ.Ε.ΕΠ., στο μέτρο που η επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής στο εν λόγω μητρώο και η κατάταξη σε συγκεκριμένη τάξη καθορίζουν τον αριθμό των δυνητικών υποψηφίων συμμετεχόντων σε μία διαγωνιστική διαδικασία βάσει των ορίων προϋπολογισμών που αντιστοιχούν στην συγκεκριμένη τάξη, πρέπει να ελεγχθούν για τη συμβατότητά τους με τους κανόνες του πρωτογενούς και παράγωγου ενωσιακού δικαίου ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, οι οποίοι σκοπό έχουν να εξασφαλίσουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσω της εφαρμογής των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

γ. Η εκτίμηση της Αρχής

Το άρθρο 42 παρ. 2 του ΠΔ 60/2007 δίνει στις αναθέτουσες αρχές το δικαίωμα να επιβάλουν ελάχιστα, αλλά όχι μέγιστα επίπεδα ικανοτήτων. Ωστόσο το σύστημα του Μ.Ε.ΕΠ. περιορίζει, δια της θέσπισης κατώτατων ορίων προϋπολογισμού τάξεων, τη συμμετοχή οικονομικών φορέων σε διαγωνισμούς έργων, με αποτέλεσμα επιχειρήσεις εγγεγραμμένες σε υψηλότερες τάξεις προϋπολογισμού (και επομένως αναγνωρισμένα κατάλληλες για κατασκευή έργων μεγαλύτερου οικονομικού/τεχνικού επιπέδου) να μην δύνανται να συμμετάσχουν σε έργα χαμηλότερου, της τάξης τους, προϋπολογισμού. Ως εκ τούτου σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 92 επ. του ΚΔΕ ο αποκλεισμός τους από τη συμμετοχή στη διαδικασία ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης έργου δεν βασίζεται σε λόγους και αντικειμενικά κριτήρια συνδεδεμένους με την καταλληλότητά τους για την εκτέλεση του έργου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, όλες οι απαιτήσεις που μπορούν να επιβληθούν στους υποψηφίους πρέπει να είναι συνδεδεμένες και ανάλογες προς το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης για την οποία προκηρύσσεται ο διαγωνισμός. Οι απαιτήσεις ωστόσο που καθορίζουν τα παραπάνω άρθρα του ΚΔΕ δεν απορρέουν από οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα που συνδέεται με το αντικείμενο των υπό ανάθεση έργων. Αντικείμενο της διάταξης αυτής, όπως έχει αποσαφηνισθεί από το Δικαστήριο «δεν είναι η οριοθέτηση της αρμοδιότητας των κρατών μελών όσον αφορά τον προσδιορισμό του επιπέδου οικονομικής και χρηματοδοτικής ικανότητας που απαιτείται για τη συμμετοχή στα διάφορα δημόσια έργα, αλλά ο καθορισμός των δικαιολογητικών ή αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να προσκομίζονται για να δικαιολογηθεί η χρηματοδοτική και οικονομική ικανότητα του εργολήπτη» (ΔΕΕ απόφαση της 9ης Ιουλίου 1987, *SA Constructions et entreprises industrielles (CEI)* και *λουιποί*, C-27/86, Συλλογή 1987 03347 και C-29/86 *CEI* και *Bellini*, σκ. 13 και απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, *Gebroeders Beentjes BV* κατά *Staat der Nederlanden*, C-31/87, σκ. 17). Η απαίτηση για όρους ανάλογους και συναφείς με το αντικείμενο της σύμβασης σκοπεί στη διασφάλιση της αμεροληψίας της αναθέτουσας αρχής. Εξάλλου το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι «η αρχή απαγορεύσεως των διακρίσεων έχει εφαρμογή σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως και όχι μόνον από την στιγμή που ένας επιχειρηματίας έχει υποβάλει προσφορά» (ΔΕΕ απόφαση της 5ης Οκτωβρίου

Πέραν των ανωτέρω το άρθρο 43 παρ. 2 του ΠΔ 60/2007 ορίζει εξαντλητικά τους λόγους αποκλεισμού (προαιρετικούς) μεταξύ των οποίων και οι απόμεινοι των επαγγελματικών ιδιοτήτων των υποψηφίων (ΔΕΕ αποφάσεις της 9ης Φεβρουαρίου 2006, *La Cascina Soc. coop. arl* και *Zilch Srl* κατά *Ministero della Difesa* και λοιπών (C-226/04) και *Consorzio G. f. M.* κατά *Ministero della Difesa* και *La Cascina Soc. coop. arl* (C-228/04), Συλλογή Νομολογίας 2006 I 01 347, σκ. 22, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική ΑΕ* κατά Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και Υπουργού Επικρατείας, C-213/07, Συλλογή Νομολογίας 2008 I-09999, σκ. 43, απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, *Bâtiments et Ponts Construction SA* και *WISAG Produktionsservice GmbH* κατά *Berlaymont 2000 SA*, C-74/09, Συλλογή της Νομολογίας 2010 I-07271, σκ. 43, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2012, *Forposta SA* και *ABC Direct Contact sp. z o.o.* κατά *Poczta Polska SA*, C-465/11, σκ. 38), προκειμένου να αποφεύγεται ο αυθαίρετος αποκλεισμός τους, κατά παράβαση των αρχών της μη διάκρισης και της ίσης μεταχείρισης. Συγκεκριμένα προβλέπονται υποχρεωτικοί και προαιρετικοί λόγοι αποκλεισμού βάσει της προσωπικής τους κατάστασης και κριτήρια σχετιζόμενα με την απόδειξη οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών ικανοτήτων των υποψηφίων. Ο λόγος αποκλεισμού από τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία λόγω της μη κατάταξης σε συγκεκριμένη τάξη, δεν περιλαμβάνεται στους περιοριστικά αναφερόμενους λόγους αποκλεισμού για αντικειμενικούς λόγους που αφορούν στην επαγγελματική ιδιότητα του υποψηφίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του ΠΔ 60/2007.

Το Δικαστήριο βέβαια έχει κρίνει ότι η οδηγία δεν κωλύει ένα κράτος μέλος να προβλέψει και άλλους λόγους αποκλεισμού εκτός από εκείνους που αναφέρονται στο άρθρο 45 παρ. 2 αυτής (αρ. 43 παρ. 2 ΠΔ 60/2007) και συνεπώς δεν άπτονται των επαγγελματικών ιδιοτήτων, οι οποίοι θα είναι αποδεκτοί μόνο εάν αποσκοπούν στη διασφάλιση της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και υπό τον όρον ότι τα μέτρα αυτά δεν βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του στόχου αυτού μέτρου (αρχή αναλογικότητας) και να τεκμηριώνονται επαρκώς (βλ. προαναφερθείσα απόφαση ΔΕΕ C-213/07 *Μηχανική ΑΕ* κατά Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και Υπουργού Επικρατείας, σκ. 44, 47 και 48). Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αιτιολογείται πειστικά ότι τα άλλα, ηπιότερα του αποκλεισμού, μέσα, δεν είναι ικανά να πετύχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, ενώ απαγορεύεται παντελώς η επιβολή του αποκλεισμού, χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα στον υποψήφιο ή στους υποψήφιους να ανταποδείξουν (ΔΕΕ αποφάσεις της 3ης Μαρτίου 2005, *Fabricom SA* κατά Βελγικού Δημοσίου, C-21 και 34/03, Συλλογή της Νομολογίας 2005 I-01559, προαναφερθείσα απόφαση C-213/07 *Μηχανική ΑΕ* κατά Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και Υπουργού Επικρατείας, απόφαση της 19ης Μαΐου 2009 *Assitur Srl* κατά *Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano*, C-538/07, Συλλογή της Νομολογίας 2009 I-04219, απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, *Bâtiments et Ponts Construction SA* και *WISAG Produktionsservice GmbH* κατά *Berlaymont 2000 SA*, C-74/09, Συλλογή της Νομολογίας 2010 I-07271). Υπογραμμίζεται ότι όλες οι παραπάνω σκέψεις ισχύουν τόσο για τον λόγο αποκλεισμού που προκύπτει από την εφαρμογή των κατώτατων ορίων, όσο και των ανώτατων ορίων, δεδομένου ότι και οι δύο αποτελούν πρόσθετους, της οδηγίας, λόγους αποκλεισμού τους οποίους εισάγει το εθνικό δίκαιο χωρίς καμία δυνατότητα ανταπόδειξης εκ μέρους των υποψηφίων και οι οποίοι δεν φαίνεται να διασφαλίζουν τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, κατά τα ανωτέρω αναλυτικά αναφερθέντα.

Εν προκειμένω οι σχετικές διατάξεις του ΚΔΕ περί Μ.Ε.ΕΠ. θεσπίζουν πρόσθετους λόγους αποκλεισμού οι οποίοι, αφενός δεν καταλείπουν στον υποψήφιο καμία δυνατότητα ανταπόδειξης, αφετέρου δεν φαίνεται να έχουν τεθεί με σκοπό τη διασφάλιση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, αλλά περισσότερο, αφενός την προστασία των ΜΜΕ και

αφετέρου την τρόπον τινά “εκ των προτέρων τεχνητή κατανομή” των διαφορετικού μεγέθους έργων στις διαφορετικές τάξεις των υποψηφίων (καθορίζοντας διακριτού μεγέθους έργα στα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι, διαφορετικής τάξης, ήτοι μεγέθους, υποψήφιοι, μη επιτρεπόμενης της συμμετοχής υποψηφίων πολύ μεγάλης διαφοράς μεγέθους να συμμετάσχουν στο ίδιο, από πλευράς προϋπολογισμού, έργο).

Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει καθιερώσει το κριτήριο της αναλογικότητας, που προβλέπει ότι περιοριστικά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μόνο εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι i) έχουν θεσπισθεί για την εξυπηρέτηση θεμιτού σκοπού δημόσιας τάξης που έχει τεθεί προς το γενικό συμφέρον, ii) εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, iii) είναι κατάλληλα για την επίτευξη αυτού του επιδιωκόμενου σκοπού και iv) δεν είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού (ΔΕΕ απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 1993 *Vereniging Veronica Omroep Organisatie κατά Commissariaat voor de Media*, C-148/91, Συλλογή της Νομολογίας 1993 I-00487, σκ. 9, απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, *Dieter Kraus κατά Land Baden-Württemberg*, C-19/92, σκ. 32, απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1995, *Reinhard Gebhard κατά Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, C-55/94 Συλλογή της Νομολογίας 1995 I-04165, σκ. 37, απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1995, *Union royale belge des sociétés de football association ASBL κατά Jean-Marc Bosman, Royal club liégeois SA κατά Jean-Marc Bosman και λοιπών και Union des associations européennes de football (UEFA) κατά Jean-Marc Bosman*, C-415/93, σκ. 104).

Εν προκειμένω ωστόσο, οι σχετικές διατάξεις του ΚΔΕ περί Μ.Ε.ΕΠ. δε φαίνεται να πληρούν ούτε το κριτήριο της αναλογικότητας, δεδομένου ότι, ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ότι έχουν θεσπισθεί προς εξυπηρέτηση θεμιτού σκοπού δημόσιας τάξης: i) έχουν χαρακτήρα που οδηγεί σε διακριτική μεταχείριση και ii) εισάγουν μέτρα δυσανάλογα δεδομένου ότι οι στόχοι που επιδιώκουν (όπως για παράδειγμα η προστασία των ΜΜΕ) θα μπορούσε να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικά μέτρα, όπως η προβλεπόμενη στην Οδηγία δυνατότητα ανάθεσης της σύμβασης κατά τμήματα ή με μορφή υπεργολαβίας, ή, σε κάθε περίπτωση, χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να αποδείξουν ότι, παρά την κατάταξή τους σε χαμηλότερη τάξη, διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική και οικονομική επάρκεια για την εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων (π.χ. μέσω της σύμπραξης με άλλες εταιρείες, της παροχής δάνειας εμπειρίας ή υπεργολαβίας). Συναφώς δε υπογραμμίζεται ότι την δυνατότητα συμπράξεων μεταξύ οικονομικών φορέων-εργοληπτών κωλύουν οι αυξημένοι περιορισμοί και απαγορεύσεις που τίθενται από τον ΚΔΕ (βλ. ιδίως αρ. 16 παρ. 7) και δεν δικαιολογούνται με βάση το κριτήριο της αναλογικότητας, όπως έχει παγίως διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Κατά συνέπεια ο αυτόματος αποκλεισμός που εισάγει ο περιορισμός των ανώτατων και κατώτατων ορίων, δεν φαίνεται να συνάδει με τις παραπάνω προϋποθέσεις όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου.

Η Αρχή οφείλει να επισημάνει, ότι όλα τα παραπάνω αναφερθέντα σχετικά με τους όρους της επιτρεπτής πρόβλεψης πρόσθετων λόγων αποκλεισμού κατά της επιταγής του δικαίου της Ένωσης, ισχύουν αντίστοιχα για όλους τους λόγους αποκλεισμού τους οποίους επιβάλλει μόνο το εθνικό δίκαιο (εν προκειμένω τον ΚΔΕ) και σχετίζονται με το θεσμοθετημένο Μ.Ε.ΕΠ., πλην του περιορισμού των κατώτατων και ανώτατων ορίων, ο οποίος αποτελεί αντικείμενο της υποβληθείσας προσθήκης- τροπολογίας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι λόγοι και περιορισμοί που επιβάλλουν οι διατάξεις των άρθρων:

•100 παρ. 10 του ΚΔΕ (απαίτηση νομικής μορφής ΑΕ για κατάταξη στην 3η και άνω τάξη και άρα για συμμετοχή σε αντίστοιχων προϋπολογισμών έργα¹),

¹ Ειδικά για την προϋπόθεση αυτή βλ. και Δ.Ε.Ε. αποφάσεις της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-357/06, *Frigerio Luigi & C.*

•107 παρ. 21 και 92 παρ. 5 του ΚΔΕ (λόγος διαγραφής από Μ.Ε.ΕΠ. και ως εκ τούτου λόγος αποκλεισμού από τη συμμετοχή στην περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο στελεχώνει περισσότερες από μία εργοληπτικές επιχειρήσεις),

•20 παρ. 9 του ΚΔΕ και 2 στοιχ. Β. παρ. 5 της με αρ. Δ15/οικ/24298/28-7-2005 Απόφασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. -ήδη Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ.- (επιβολή ως πρόσθετης προϋπόθεσης συμμετοχής της καταβολής των οφειλόμενων εισφορών σε εργοληπτική οργάνωση)

•20 παρ. 4 του ΚΔΕ και 2 στοιχ. Β. παρ. 8 της με αρ. Δ15/οικ/24298/28-7-2005 Απόφασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. -ήδη Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ.- (επιβολή ως πρόσθετης προϋπόθεσης συμμετοχής της μη υπέρβασης των ανώτατων ορίων ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων).

Τέλος, επισημαίνεται ότι, το Μ.Ε.ΕΠ. λειτουργεί παράλληλα, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω (βλ. σημείο α), ως επίσημος κατάλογος αναγνωρισμένων εργοληπτών, κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου (αρ 50 πδ 60/2007 και αρ. 151 ΚΔΕ), απαλλάσσοντας τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση προσκόμισης δικαιολογητικών συμμετοχής σε διαγωνισμούς και εισάγοντας με τον τρόπο αυτό τεκμήριο καταλληλότητας των υποψηφίων για τα βεβαιούμενα σε αυτές. Το άρθρο 50 του ΠΔ 60/2007 παρέχει πράγματι αυτήν τη διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη, να καθιερώνουν επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών και να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε αυτούς, εφόσον βέβαια οι κατάλογοι αυτοί λειτουργούν βάσει του ισχύοντος νομικού (εν προκειμένω ΚΔΕ και εφαρμοστικές κανονιστικές αποφάσεις) και πραγματικού πλαισίου² συμφώνως προς όλες τις απαιτήσεις και όρους των διατάξεων των άρθρων 43-48 και 50 του ΠΔ 60/2007 και των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, όπως αυτές αποτυπώνονται στο πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο αυτής και στη νομολογία του Δικαστηρίου (ως προς τις προϋποθέσεις εγγραφής, τα επιτρεπτά κωλύματα εγγραφής, το εκδιδόμενο πιστοποιητικό κλπ). Σε κάθε περίπτωση το άρθρο 50 του ΠΔ 60/2007 δεν δικαιολογεί περιορισμούς, όπως ιδίως το σύστημα των τάξεων (με ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού έργων στη διαδικασία δημοπράτησης των οποίων επιτρέπεται να συμμετέχει κάθε τάξη) που υιοθετεί ο ΚΔΕ. Το άρθρο 50 φαίνεται να προϋποθέτει την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής για την εγγραφή στον επίσημο κατάλογο, εξ ου και η συμπερίληψη ενός οικονομικού φορέα σε αυτόν αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης στα κριτήρια επιλογής που απαιτούνται για την εγγραφή του.

Ως εκ τούτου οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις δεν επιτρέπουν εμπόδια όπως εκείνα που απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις του ΚΔΕ περί Μ.Ε.ΕΠ. οι οποίες, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, φαίνεται να έχουν εισαχθεί κυρίως με βάση ένα σκεπτικό προστατευτισμού υπέρ των ΜΜΕ και μιας *“εκ των προτέρων τεχνητής κατανομής των έργων”* και όχι αποκλειστικά λόγω της αναγκαιότητας του προσδιορισμού ορισμένων (ήδη εγγεγραμμένων) επιχειρήσεων ως κατάλληλων για την ανάθεση και εκτέλεση έργων.

Ομοίως και η διάταξη του άρθρου 44 του ΠΔ 60/2007 προβλέπει τη δυνατότητα για τα κράτη

Σημ, Συλλογή 2007, σ. Ι 12313, σκέψεις 21-23 και της 20ης Οκτωβρίου 2005, C-264/03, Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, Συλλογή 2005 σ. Ι 8852, σκέψεις 64-70.

2 Ενδεικτικά αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων:

1. 99 παρ. 4 του ΚΔΕ (θέσπιση συντελεστή κατάταξης που αυξάνει καθώς ανεβαίνουν οι τάξεις: το γεγονός ότι μία εργοληπτική επιχείρηση είναι ήδη καταταγμένη σε μία τάξη καθίσταται κριτήριο καταλληλότητας αυτής αφού η συνολική βαθμολογία της αποτελεί το γινόμενο της βαθμολογίας των στοιχείων τεχνικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας με τον συντελεστή κατάταξης) και

2. 92 παρ. 10 -12 και 14, 98 παρ. 2 (έλλειψη δυνατότητας κατάταξης σε ανώτερη τάξη οποτεδήποτε -ακόμα και πριν την πάροδο διετίας- ο φορέας αποκτήσει την απαιτούμενη τεχνική και χρηματοοικονομική επάρκεια -εμπειρία-στελέχωση-οικονομικά στοιχεία, πάγια, εξοπλισμό- για την κατάταξή του σε ανώτερη τάξη).

μέλη να θεσπίζουν μητρώα και να ζητούν από τους οικονομικούς φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες να είναι εγγεγραμμένοι σε αυτά και δεν αφορά το σύστημα των τάξεων και τους εγγενείς περιορισμούς που αυτό δημιουργεί.

Από όλα τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι το ισχύον σύστημα Μ.Ε.ΕΠ., όπως ορίζεται στον ΚΔΕ, δε συνάδει πλήρως με τους κανόνες του πρωτογενούς και παράγωγου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά τα αναλυτικά παραπάνω εκτεθέντα.

Πρόσφατα (20/11/2013) δε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, με την έκδοση αιτιολογημένης γνώμης απευθυνόμενης στην Ελληνική Δημοκρατία, λόγω των περιορισμών που προβλέπει ο ν. 3669/2008 όσον αφορά τη συμμετοχή των ελληνικών εργοληπτικών επιχειρήσεων σε ορισμένες διαδικασίες υποβολής προσφορών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το από 20/11/2013 ενημερωτικό σημείωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την σχετική δέσμη αποφάσεων για υποθέσεις παράβασης μηνός Νοεμβρίου 2013, αναφέρονται τα ακόλουθα: «Η ελληνική νομοθεσία θεσπίζει ένα σύστημα υποχρεωτικής εγγραφής των εγχώριων τεχνικών εταιρειών σε μητρώο, το οποίο προκαθορίζει ποιες εργοληπτικές επιχειρήσεις μπορούν να συμμετάσχουν σε κάθε πρόσκληση υποβολής προσφορών. Οι όροι του μητρώου δυνάμει των οποίων οι δυνητικοί υποψήφιοι μπορούν να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς παραβιάζουν τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα να **καταργήσει** τις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις εντός δύο μηνών. Αν δεν ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, η Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο της ΕΕ. Η ελληνική νομοθεσία θεσπίζει ένα σύστημα εγγραφής σε μητρώο για όλες τις εγκεκριμένες εγχώριες τεχνικές εταιρείες, οι οποίες κατατάσσονται σε τάξεις· κάθε τάξη αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα κατώτατα και ανώτατα όρια προϋπολογισμού. Αυτό το σύστημα υποχρεωτικής εγγραφής σε μητρώο έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείονται εταιρείες που έχουν την οικονομική, δημοσιονομική, επαγγελματική και τεχνική επάρκεια ώστε να εκτελέσουν μια σύμβαση από τη διαδικασία υποβολής προσφορών, για τον μόνο λόγο ότι η χρηματοοικονομική τους επάρκεια είναι διαφορετική –συνήθως, μεγαλύτερη– από τη συγκεκριμένη τάξη προϋπολογισμού που επιτρέπεται για τη διαδικασία. Αυτό το περιοριστικό καθεστώς παραβιάζει τους κανόνες της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και τις θεμελιώδεις αρχές για ίση μεταχείριση και απαγόρευση των διακρίσεων στις οποίες στηρίζονται οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις.»

Τα παραπάνω είχαν διατυπωθεί από την Αρχή συνοπτικά και στη γνώμη 15/2013 αυτής, η οποία εκδόθηκε με αφορμή υποβληθέντος από το Υπουργείου Υ.ΜΕ.ΔΙ. σχεδίου εγκυκλίου το οποίο αφορούσε μεταβολές σε διατάξεις του ΚΔΕ σχετικές με το Μητρώο εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.). Η εν λόγω εγκύκλιος μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί.

Συμπερασματικά η Αρχή, για λόγους πληρέστερης συμμόρφωσης με τους κανόνες και επιταγές του ενωσιακού δικαίου, κρίνει καταρχήν επιβεβλημένη την τροποποίηση του συστήματος περί Μ.Ε.ΕΠ., η οποία, δέον όπως περιλαμβάνει, ιδίως την κατάργηση των διατάξεων σχετικά με την επιβολή ανώτατων και κατώτατων ορίων προϋπολογισμού στις τάξεις των εργοληπτικών επιχειρήσεων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς ανάθεσης έργων. Αντίθετα η Αρχή θεωρεί συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο τη διατήρηση των τάξεων, αποκλειστικά ως μέρος του επίσημου καταλόγου εγκεκριμένων εργοληπτών, οι οποίες θα αποδεικνύουν συγκεκριμένου επιπέδου καταλληλότητα (τεχνική, επαγγελματική και χρηματοοικονομική επάρκεια) των εγγεγραμμένων σε αυτόν οικονομικών φορέων, εφόσον φυσικά τηρείται το σύνολο των απαιτήσεων του ενωσιακού δικαίου αναφορικά με τους επίσημους καταλόγους, κατά τα ανωτέρω αναφερθέντα, και όχι ως τάξεων προϋπολογισμού έργων.

Συναφώς με τα παραπάνω επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο ομάδας εργασίας με συμμετοχή εκπροσώπων των συναρμόδιων Υπουργείων και υπό τον συντονισμό της Αρχής, όπως

αναφέρθηκε και παραπάνω στο Κεφάλαιο ΙΙΙ της παρούσας, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 2 περ. α', β', δ' και ε' του ν. 4013/2011, διαμορφώθηκε και έχει ήδη υποβληθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας προς επεξεργασία στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕΝΕ) σχέδιο Νόμου μετά των εκθέσεων αυτού με τίτλο "Κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών", προκειμένου στη συνέχεια να κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή. Με το άρθρο 186 παρ. 1 Α περ. 19 αυτού του σχεδίου Νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 8-9, 102 και 104 του ΚΔΕ από την έναρξη ισχύος αυτού, εφόσον υιοθετηθεί, ήτοι από 1/1/2015, ενώ οι διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 1-7 και 10-11. 80, 92-101, 103 και 105-110 του ΚΔΕ καταργούνται με την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων των άρθρων 62 (επίσημοι κατάλογοι), 159 (κανονισμοί ανάθεσης) και 165 (κανονισμοί εκτέλεσης) του σχεδίου Νόμου, προς συμμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας περί Μ.Ε.ΕΠ. στις επιταγές και αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η προτεινόμενη ωστόσο από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο τροποποίηση, αν και κινείται στη σωστή κατεύθυνση, δεν αίρει πλήρως την κατά τα ανωτέρω ασυμβατότητα των σχετικών διατάξεων του ΚΔΕ με το ενωσιακό δίκαιο, καθώς εισάγει την κατάργηση μόνο των κατώτατων ορίων προϋπολογισμού, αφήνοντας τον περιορισμό και λόγο αποκλεισμού που βασίζεται στα ανώτατα όρια προϋπολογισμού των τάξεων του Μ.Ε.ΕΠ., στις οποίες κατατάσσονται σήμερα οι εγχώριες εργοληπτικές επιχειρήσεις. Για το λόγο αυτό η Αρχή θεωρεί ότι πρέπει να καταργηθούν και τα ανώτατα όρια που θεσπίζουν οι διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 6-10, 80 παρ.1 102, 104 και 106 του ΚΔΕ. Εφιστάται ωστόσο η προσοχή στο γεγονός ότι η κατάργηση των ανώτατων και κατώτατων ορίων προϋπολογισμού τάξεων, κατά πάσα πιθανότητα θα συνεπιφέρει την ανάγκη πρόσθετων παρεμβάσεων και σε λοιπές διατάξεις του ΚΔΕ, καθώς και της δευτερογενούς νομοθεσίας ή των πρότυπων τευχών δημοπράτησης, οι οποίες αν και δεν καθιερώνουν το ίδιο το σύστημα των τάξεων, ωστόσο βασίζονται σε αυτό.

ΙV.Γ. Επί της παραγράφου 5 του άρθρου 1 (υιοθετήθηκε με το άρθρο 30 παρ. 2 του ν. 4258/2014, ΦΕΚ Α/94/14-4-2014)

ΙV.Γ.1. Συναφείς διατάξεις:

Άρθρο 30 παρ. 2 ν. 4258/2014

"[...] 2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 35 της Κωδικοποίησης Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (κ.ν. 3669/2008), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις εν εξελίξει συμβάσεων, για τις οποίες ο ανάδοχος έχει προσκομίσει πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που έχει κινηθεί και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία της έκπτωσης του αναδόχου κατά το άρθρο 61 της Κωδικοποίησης Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων ή έχει οριστικοποιηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 60 της Κωδικοποίησης Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων ειδική διαταγή."

Άρθρο 35 παρ. 2 ν.3669/2008:

"2. Σε κάθε διακήρυξη έργου που εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του άρθρου 26 του παρόντος, ορίζεται υποχρεωτικά ένα όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης της προηγούμενης παραγράφου, πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ακολούθως: για τις πρώτες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης μετά το ως άνω όριο, ένα τέταρτο (0,25) της εκατοστιαίας μονάδας εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης. Για τις επόμενες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης, μισή (0,5) εκατοστιαία

μονάδα για κάθε μονάδα έκπτωσης. Τέλος, για τις επόμενες μονάδες έκπτωσης, τρία τέταρτα (0,75) μονάδα εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης έως ότου συμπληρωθεί συνολικό ποσοστό πρόσθετης εγγύησης είκοσι δύο τοις εκατό (22,00%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, όπως αυτός ορίζεται πιο πάνω. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να επανακαθορίζονται οι ως άνω μονάδες έκπτωσης ή εγγύησης».

Άρθρο 26 παρ. 1 ν.3669/2008:

“1. Η ανάθεση της κατασκευής των δημοσίων έργων γίνεται υποχρεωτικά στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, υπό τον όρο ότι καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό. Αν η ισχύς της προσφοράς του αναδειχθέντος μειοδότη έχει λήξει και δεν συμφωνεί στην παράταση ισχύος της προς το σκοπό σύναψης τη σύμβασης, η προϋσταμένη αρχή απευθύνεται στο δεύτερο κατά σειρά μειοδότη, στον οποίο κατακυρώνει το διαγωνισμό αν αυτός συμφωνεί στην παράταση και ούτω καθεξής, υπό την επιφύλαξη και στην περίπτωση αυτή, των διατάξεων του άρθρου 27 του παρόντος.”

Άρθρο 153 ν.3669/2008:

“Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Εάν, για δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της, η αναθέτουσα αρχή, πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες.

Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου κατασκευής,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση των έργων,

γ) την πρωτοτυπία του έργου που προτείνει ο προσφέρων,

δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης του έργου και

ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

2. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

3. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να

απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση μόνο μετά από διαβούλευση, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς Προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά.”

Άρθρο 52 ΠΔ 60/2007:

“Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Εάν, για δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της, η αναθέτουσα αρχή, πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες.

Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή/και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση των έργων, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που προτείνει ο προσφέρων,

δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της παροχής και

ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

2. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

3. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση μόνο μετά από διαβούλευση, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς Προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά.”

Άρθρο 54 ΠΔ 60/2007

“ Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 26 οδηγίας 2004/18/EK)

“Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και προβλέπονται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Οι όροι που επιβάλλονται σχετικά μπορούν να αφορούν ιδίως κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.”

Άρθρο 48 ΠΔ 59/2007:

“Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Εάν, για δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της, ο αναθέτων φορέας, πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς διευκρινίσεις για τα συστατικά στοιχεία των προσφορών, τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες.

Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) την οικονομία της μεθόδου δομικής κατασκευής, της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις και/ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών που προτείνει ο προσφέρων

δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της παροχής

ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

2. Ο αναθέτων φορέας ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των υποβληθέντων δικαιολογητικών.

Εφόσον ο αναθέτων φορέας διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εάν αυτός δεν μπορέσει να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει ο αναθέτων φορέας, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν ο αναθέτων φορέας απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.”

ΙV.Γ.2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Η παρ. 2 του άρθρου 35 του ν.3669/2008 τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 59 παρ. 5 του Ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α/90/18-4-2013). Επί της εν λόγω τροποποίησης έχει εκδοθεί η γνώμη με αρ. 3/2013 της Αρχής, το περιεχόμενο της οποίας (Κεφάλαιο Β) αναφορικά με την τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 35 του ΚΔΕ έχει ως ακολούθως:

“5.III. Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί κατ' αρχήν στην ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς και παράλληλα δημιουργούνται αντικίνητρα για υποβολή προσφορών με υψηλές εκπτώσεις. Τούτο διότι η επικρατούσα οικονομική κατάσταση έχει δημιουργήσει ανυπέρβλητες δυσκολίες για την προσκόμιση εκ μέρους των αναδόχων των απαιτούμενων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων, εφόσον οι Τράπεζες αρνούνται κατά κανόνα τη χορήγηση μεγάλου ύψους εγγυητικών επιστολών. Ο χρόνος υλοποίησης των έργων όχι μόνο δεν επισπεύθηκε για την ταχύτερη αποδέσμευση των πρόσθετων εγγυήσεων, αλλά επιμηκύνθηκε, αφού λόγω της αδυναμίας εξεύρεσης των εγγυητικών από τον 1ο μειοδότη, οι Υπηρεσίες συχνά αναγκάζονται να ανατρέχουν στον 2ο, 3ο κ.λπ. μειοδότη. Οι παρενέργειες είναι η καθυστέρηση στα έργα και κυρίως στο ΕΣΠΑ, από την αδυναμία εξεύρεσης αναδόχων, πρόσθετο κόστος στις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την κατάρπτωση των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, ποινές στους αναδόχους που πίστευαν ότι μπορούν να εξασφαλίσουν εγγυητικές επιστολές, ενώ οι τράπεζες αναπροσαρμόζοντας τις

απαιτήσεις τους, τις αρνούνται και τέλος μείωση του ανταγωνισμού, αφού μειώνεται ο αριθμός των ενδιαφερομένων για την ανάληψη των έργων. Μια ακόμη αρνητική παρενέργεια είναι το κόστος των εγγυητικών επιστολών εξ αιτίας της καθυστέρησης των έργων, λόγω έλλειψης πιστώσεων. Οι παρατάσεις προθεσμίας στα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους έργα είναι δεδομένη και κατά συνέπεια οι ανάδοχοι των έργων εξακολουθούν να καταβάλλουν το κόστος των εγγυητικών επιστολών (των πρόσθετων συμπεριλαμβανομένων) ανά τρίμηνο και να κωλύονται να συμμετάσχουν σε νέους διαγωνισμούς εξ αιτίας της συμπλήρωσης του πιστωτικού τους ορίου (πλαφόν).

5.IV. Κατά την άποψη της Αρχής, διαπιστώνεται η κατ' αρχήν συμβατότητα της προτεινόμενης ρύθμισης με το ενωσιακό δίκαιο, κινείται στη σωστή κατεύθυνση και η Αρχή δίνει σύμφωνη γνώμη, ωστόσο επισημαίνει ότι χρειάζεται αναθεώρηση του πλαισίου των εγγυήσεων λόγω των συγκεκριμένων οικονομικών συνθηκών της χώρας.

Η εφαρμογή του υφιστάμενου πλαισίου που παρατέθηκε ανωτέρω (βλ. σημ.5.II.) για τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές δύναται να αιτιολογήσει ακόμη και την πλήρη κατάργηση των πρόσθετων εγγυήσεων κατά την παρούσα οικονομική συγκυρία. Σχετική προς τούτο και η νομολογία του ΔΕΚ [βλ. απόφαση 0147/2006 TAG24:Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 15ης Μαΐου 2008, SECAP SpA (C-147/06) και Santorso Soc. coop. arl (C-148/06) κατά Comune di Torino. Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως: Consiglio di Stato – Ιταλία. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-147/06 και C-148/06, απόφαση της 22ας Ιουνίου 1989, 103/88, Fratelli Constanzo κατά Δήμου Μιλάνου, Συλλογή 1989, σ.1839, σκέψη 19] με βάση την οποία δεν είναι επιτρεπτή η θέσπιση διατάξεων που προβλέπουν ότι αποκλείονται αυτόματα από τους διαγωνισμούς για τις συμβάσεις δημοσίων έργων ορισμένες προσφορές που καθορίζονται βάσει μαθηματικού κριτηρίου, αντί να υποχρεώνουν την αναθέτουσα αρχή να ακολουθεί τη διαδικασία εξέτασης κατόπιν ακρόασης των ενδιαφερομένων.

Επιπρόσθετα δεν τεκμηριώνεται για ποιο λόγο η προτεινόμενη ρύθμιση είναι η πλέον ενδεδειγμένη, καθόσον πιθανή μείωση της βασικής εγγύησης καλής εκτέλεσης (5% του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, συμπ/νων των απροβλέπτων και μη συμπ/νων της αναθεώρησης και του ΦΠΑ) και διατήρηση των πρόσθετων εγγυήσεων ως σήμερα ισχύουν ενδεχομένως να επιτυγχάνει καλλίτερα τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Τέλος σχετικά με τη χορηγούμενη με την προτεινόμενη ρύθμιση εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων να επανακαθορίζονται με απόφασή του οι ως άνω μονάδες έκπτωσης ή εγγύησης η Αρχή διατυπώνει τη γνώμη ότι προσδίδει ευελιξία στην προσαρμογή ανάλογα με το διαμορφούμενο κάθε φορά οικονομικό περιβάλλον.”

Η Αρχή επαναλαμβάνει την ως άνω διατυπωθείσα γνώμη της επί των πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και επισημαίνει ότι σε συνέχεια αυτής, διαμορφώθηκε και έχει ήδη υποβληθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας προς επεξεργασία στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕΝΕ) σχέδιο Νόμου μετά των εκθέσεων αυτού με τίτλο “Κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών” (βλ. Κεφ. III παρούσας), προκειμένου στη συνέχεια να κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή. Με το άρθρο 144 αυτού του σχεδίου Νόμου προτείνονται τα είδη και οι τύποι εγγυήσεων, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι πρόσθετες εγγυήσεις καλής εκτέλεσης, των οποίων δυνάμει του άρθρου 186 παρ. 1 Α περ. 19 του ίδιου σχεδίου προτείνεται η κατάργηση, από την έναρξη ισχύος αυτού, εφόσον υιοθετηθεί, Δεδομένου αυτού, η -ήδη ψηφισθείσα- τροποποίηση καθίσταται εκ προοιμίου ρύθμιση περιορισμένης χρονικής ισχύος, όπως και η διάταξη του άρθρου 35 παρ. 2 του ΚΔΕ, την οποία αυτή τροποποιεί.

Ωστόσο, πέραν των ανωτέρω, η Αρχή, επί της συμβατότητας με το ενωσιακό δίκαιο της εν λόγω διάταξης, επισημαίνει τα ακόλουθα:

Το Δικαστήριο έχει κρίνει παγίως ότι (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ απόφαση της 19ης Ιουνίου 2008, C-454/2006 *Presstext Nachrichtenagentur GmbH* κατά Αυστρίας, σκέψεις 34-37):

«Προς διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών και της ίσης μεταχειρίσεως των υποβαλόντων προσφορές, οι τροποποιήσεις διατάξεων δημοσίας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της συνιστούν σύναψη νέας συμβάσεως κατά την έννοια της οδηγίας 92/50, όταν οι όροι που προβλέπουν διαφοροποιούνται ουσιαστικώς από εκείνους της αρχικής συμβάσεως υποδηλώνοντας τη βούληση των συμβαλλομένων να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως αυτής (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-337/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2000, σ. I-8377, σκέψεις 44 και 46). Η τροποποίηση μιας δημόσιας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν προστίθενται όροι οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της αρχικής συμβάσεως, θα είχαν ίσως ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η συμμετοχή στη διαδικασία άλλων διαγωνιζομένων από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη. Ομοίως, τροποποίηση της αρχικής συμβάσεως μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιαστική όταν διευρύνει σημαντικώς το αντικείμενο της συμβάσεως, περιλαμβάνοντας υπηρεσίες που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί. Την ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνει το άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχείο ε' και στ', της οδηγίας 92/50, που επιβάλλει για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο την παροχή, αποκλειστικώς ή κυρίως, υπηρεσιών εκ των περιλαμβανομένων στο παράρτημα ΙΑ της οδηγίας αυτής, περιορισμούς στη δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να προσφύγουν στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμβάσεων που αφορούν υπηρεσίες συμπληρωματικές εκείνων που αποτελούν το αντικείμενο της αρχικής συμβάσεως. Μια τροποποίηση μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της συμβάσεως υπέρ του επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στην αρχική σύμβαση».

Επισημαίνεται δε ότι τα ανωτέρω ερμηνευθέντα από το Δικαστήριο έχουν ήδη ενσωματωθεί στα άρθρα 43, 72 και 89 αντίστοιχα των νέων Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, 2014/23/ΕΕ για τις συμβάσεις παραχώρησης, 2004/24/ΕΕ για τον κλασσικό τομέα και 2014/25/ΕΕ για τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας (ΟΚΩ).

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, καθίσταται αυτονόητο ότι η ρύθμιση περί μείωσης των πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης για ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις συνιστά ανεπίτρεπτη ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης και ως εκ τούτου είναι ασυμβίβαστη με το ενωσιακό δίκαιο, σύμφωνα με τα εκτεθέντα ανωτέρω, δεδομένου ότι θέτει νέους χρηματοδοτικούς όρους, οι οποίοι, αφενός αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης της αρχικής σύμβασης, θα είχαν ενδεχομένως ως αποτέλεσμα να συμμετάσχουν στη διαδικασία άλλοι ή περισσότεροι διαγωνιζόμενοι από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη, αφετέρου δε μεταβάλλουν την οικονομική ισορροπία της σύμβασης υπέρ των αναδόχων κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στις αρχικές συμβάσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένης της αρχής της υπερίσχυσης του πρωτογενούς και παράγωγου δικαίου της ΕΕ έναντι αντίστοιχων εθνικών κανόνων (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, *Flaminio Costa* κατά *Ente Nazionale per l'Energia Elettrica*, C-6/64, Συλλογή 1964, ΔΕΕ απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1970, *Internationale Handelsgesellschaft*, C-11/70, απόφαση της 24ης Μαΐου 1988, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-104/86, απόφαση της 9ης Μαΐου 1978, *Simmenthal II*, C-106/77, απόφαση της 10ης Απριλίου 2003, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-114/02, Συλλογή 2003, σελ. I-3783 σκέψη 11, απόφαση της 23ης Απριλίου 2009, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-321/08, σκέψη 9 και απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-601/10, Συλλογή 2011 σκέψη 41), η Αρχή κρίνει ότι η παραπάνω διάταξη του άρθρου 30 παρ. 2

του ν. 4258/2014 πρέπει να καταργηθεί ως ασύμβατη με τις αρχές και επιταγές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε κάθε δε περίπτωση πρέπει να μην εφαρμοστεί για λόγους συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, όπως αναλυτικά εκτέθηκαν παραπάνω.

IV.Δ. Επί της παραγράφου 7 του άρθρου 1

IV.Δ.1. Συναφείς διατάξεις

Άρθρο 5 παρ. 1 ν. 3920/2011

Αρμοδιότητες Συγκοινωνιακών Φορέων

Δείκτες λειτουργίας

1. Στις αρμοδιότητες του ΟΑΣΑ περιλαμβάνονται:

α. Ο στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός και ο συντονισμός και ο έλεγχος παροχής του συγκοινωνιακού έργου με όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς (επίγεια και υπόγεια) στην περιοχή αρμοδιότητας του με ιδιαίτερη μέριμνα για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού, την ποιότητα ζωής και τις ανάγκες των Ατόμων με Αναπηρία.

β. Ο έλεγχος και η επίβλεψη των ΕΠΣΕ.

γ. Η κατανομή του συγκοινωνιακού έργου στις ΕΠΣΕ που λειτουργούν στην περιοχή αρμοδιότητας του και ο συντονισμός αυτών.

δ. Η ανάθεση και επίβλεψη συγκοινωνιακών και κυκλοφοριακών μελετών δημόσιων συγκοινωνιών στην Περιφέρεια Αττικής για την εξυπηρέτηση του έργου του.

Ειδικά όσον αφορά την ανάπτυξη και επέκταση του δικτύου αστικού σιδηροδρόμου και TRAM στην Περιφέρεια Αττικής ο σχεδιασμός των σχετικών έργων εκπονείται από τον ΟΑΣΑ και η μελέτη και εκτέλεση γίνεται από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.. Επίσης η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. από την δημοσίευση του παρόντος νόμου υπεισέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στις αρμοδιότητες και τα δικαιώματα του Κυρίου του Έργου και της αναθέτουσας Αρχής, σε όλες τις διαδικασίες για την σύναψη οποιασδήποτε μορφής και είδους σύμβασης κατόπιν διαγωνισμού, που βρίσκεται σε εξέλιξη

και προκηρύχθηκε από τις εταιρείες TRAM Α.Ε. και ΗΣΑΠ Α.Ε., οι οποίες αφορούν την υλοποίηση της ανάπτυξης και επέκτασης των αντίστοιχων δικτύων. Οι συμβάσεις μελετών ή έργων ή προμηθειών των εταιρειών TRAM Α.Ε. και ΗΣΑΠ Α.Ε., που βρίσκονται σε εξέλιξη, θα ολοκληρωθούν θα παραληφθούν, και θα εκκαθαριστούν από την ΣΤΑΣΥ Α.Ε. στην οποία απορροφήθηκαν οι ανωτέρω ανώνυμες εταιρείες.»

ε. Η ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν τη διεξαγωγή των δημόσιων συγκοινωνιών στην περιοχή της αρμοδιότητας του και κυρίως ο καθορισμός, η κατάργηση και η επέκταση των γραμμών, ο καθορισμός των διαδρομών και δρομολογίων, των αφετηριών, των τερμάτων και των στάσεων κάθε γραμμής.

στ. Η έγκριση του τύπου, της μορφής, της θέσης, της διάταξης και της εγκατάστασης των στεγάστρων των στάσεων, που εγκαθίστανται από τις ΕΠΣΕ, καθώς και άλλους φορείς ή οργανισμούς. Για την εγκατάσταση από τον ΟΑΣΑ ή τις ΕΠΣΕ στάσεων, στεγάστρων, σταθμαρχείων, εποπτειών, εκδοτηρίων εισιτηρίων, κουβουκλίων αναμονής οδηγών και άλλων συναφών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης του συγκοινωνιακού έργου, μέσα στην περιοχή αρμοδιότητας ΟΑΣΑ, δεν απαιτείται έγκριση ή άδεια από την Περιφέρεια, τους Δήμους ή άλλη Δημόσια Αρχή.

Αν άλλοι φορείς ή οργανισμοί στις καθοριζόμενες από τον ΟΑΣΑ στάσεις και αφετηρίες εγκαθιστούν στέγαστρα, εκτός από την έγκριση του τύπου, της μορφής και της διάταξης αυτών απαιτείται επιπλέον προηγούμενη άδεια εγκατάστασης, η οποία χορηγείται από τον ΟΑΣΑ. Αν τροποποιηθούν τα εν λόγω στοιχεία από τον φορέα που εγκαθιστά το στέγαστρο απαιτείται νέα

έγκριση από τον ΟΑΣΑ.

ζ. Ο έλεγχος των προγραμμάτων δρομολόγησης των μέσων δημόσιας συγκοινωνίας.

η. Ο σχεδιασμός σταθμών μετεπιβίβασης μεταξύ των δημόσιων συγκοινωνιακών μέσων, καθώς και μεταξύ ιδιωτικών επιβατικών αυτοκινήτων και δημόσιων μέσων μεταφοράς, ενώ τα αντίστοιχα έργα μελετώνται και εκτελούνται από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.

θ. Η μελέτη μέτρων προτεραιότητας των δημόσιων μέσων μαζικής μεταφοράς έναντι των λοιπών οχημάτων, η εισήγηση τους προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ο οποίος εκδίδει σχετική υπουργική απόφαση.

ι. Η εκπόνηση και εφαρμογή, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας αρχής, στο οδικό δίκτυο που χρησιμοποιείται από οχήματα δημόσιων συγκοινωνιών, ρυθμίσεων που αφορούν τη λειτουργία τους, μέτρων και μελετών, εγκατάστασης ειδικών σημάτων διαχωρισμού των λωρίδων αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων από την υπόλοιπη κυκλοφορία, σημάτων επί του οδοστρώματος για τις λεωφορειολωρίδες, οριζόντιων και κατακόρυφων σημάτων στις αφετηρίες και στις στάσεις, ειδικών διαμορφώσεων των πεζοδρομίων στις στάσεις και στις διασταυρώσεις, τοποθέτησης κατακόρυφων πλαστικών κυλίνδρων στις διασταυρώσεις όπου εμποδίζεται η στροφή των λεωφορείων και γενικά η λήψη κάθε μέτρου που θα εξασφαλίζει την απρόσκοπτη κυκλοφορία των οχημάτων των αστικών συγκοινωνιών και την ασφαλή και άνετη διακίνηση των επιβατών

ια. Η εισήγηση προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την απαλλοτρίωση των αναγκαίων χώρων, με σκοπό την επίτευξη των σκοπών του ΟΑΣΑ. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ και με δαπάνες του ΟΑΣΑ με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

ιβ. Η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας για τον καθορισμό των Χρήσεων Γης, καθώς και η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και την ποιότητα ζωής.

ιγ. Η συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων εκμετάλλευσης των εταιρειών παροχής συγκοινωνιακού έργου και η εισήγηση προς τον Υπουργό Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων για τον καθορισμό του προσήκοντος κομίστρου και τη χρηματοδότηση των επενδυτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων τους.

ιδ. Η κατάρτιση πενταετούς Στρατηγικού Σχεδίου του ΟΑΣΑ, καθώς και η έγκριση των Επιχειρησιακών Σχεδίων των Εταιρειών του Ομίλου ΟΑΣΑ.

ιε. Η εισήγηση προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών των τύπων οχημάτων των δημόσιων συγκοινωνιών, σε συνεργασία με τις ΕΠΣΕ και, ειδικώς για τα οχήματα των μέσων σταθερής τροχιάς και με την «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.» «και οι οποίες μελέτες και προμήθειες των οχημάτων σταθερής τροχιάς διενεργούνται από την εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.».

ιστ. Ο έλεγχος και η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων, προς τις ΕΠΣΕ, σχετικά με την εκτέλεση του ανατιθέμενου σε αυτές έργου.

ιζ. Η προώθηση των πωλήσεων, ο προγραμματισμός, η είσπραξη και οι έλεγχοι του κομίστρου.

ιη. Η σύναψη συμβάσεων με τις ΕΠΣΕ στις οποίες θα ορίζονται, μεταξύ άλλων, το έργο και οι υποχρεώσεις των ΕΠΣΕ με βάση δείκτες έργου, κόστους και ποιότητας, στους οποίους περιλαμβάνονται υποχρεωτικώς τα ελάχιστα προσφερόμενα οχηματοχιλιόμετρα, το ανώτατο επιτρεπτό λειτουργικό κόστος ανά οχηματοχιλιόμετρο και ο κατώτερος επιτρεπτός βαθμός ικανοποίησης πελατείας, καθώς και οποιοδήποτε άλλοι δείκτες εφαρμόζονται διεθνώς στα συγκοινωνιακά δεδομένα («σύμβαση παροχής συγκοινωνιακού έργου»). Οι εν λόγω δείκτες περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου ΟΑΣΑ. Στις ίδιες συμβάσεις θα ορίζονται το ετήσιο αντάλλαγμα των ΕΠΣΕ για την παροχή του έργου, καθώς και οι συνέπειες για τη μη τήρηση των συμφωνηθέντων εκ μέρους των ΕΠΣΕ.

ιθ. Οι προδιαγραφές του επιπέδου εξυπηρέτησης των επιβατών, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαλειτουργικότητα των διαφορετικών συγκοινωνιακών μέσων.

κ. Η εκμετάλλευση, αξιοποίηση και διάθεση των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του.
κα. Η συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, για την τήρηση των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. στις οδούς διέλευσης των μέσων μαζικής μεταφοράς και τις λεωφορειολωρίδες.

κβ. Υστερα από έγκριση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ο ΟΑΣΑ μπορεί να:
αα) αναλαμβάνει την εκτέλεση του έργου ενός ή περισσότερων από τις Εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ.

ββ) συμβάλλεται με την τοπική αυτοδιοίκηση με σκοπό την εκτέλεση συγκοινωνιακού έργου.

κγ. Η κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας εισήγηση προς τους συγκοινωνιακούς φορείς των ΟΤΑ για την τροποποίηση του σχεδιασμού του έργου που παρέχεται από αυτούς στην περιοχή αρμοδιότητάς του, όταν κρίνεται τούτο αναγκαίο από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΑΣΑ για τον καλύτερο συντονισμό και προγραμματισμό του εν γένει παρεχόμενου συγκοινωνιακού έργου.

Σε κάθε περίπτωση οι Ο.Τ.Α. ή οι συγκοινωνιακοί φορείς τους υποχρεούνται να κοινοποιούν στον ΟΑΣΑ κάθε σχέδιο εφαρμογής ή τροποποίησης του συγκοινωνιακού έργου που παρέχουν προς λήψη σύμφωνης γνώμης από τον ΟΑΣΑ. Ο ΟΑΣΑ υποχρεούται στην περίπτωση αυτή να διατυπώσει την γνώμη του μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν του σχεδίου εφαρμογής ή τροποποίησης του συγκοινωνιακού έργου. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, θεωρείται ότι η γνώμη του ΟΑΣΑ είναι σύμφωνη.

Η εισήγηση και η γνώμη του ΟΑΣΑ, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια της παρούσας περίπτωσης κγ` είναι σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικές για τον Ο.Τ.Α. και το συγκοινωνιακό φορέα του Ο.Τ.Α. στον οποίο απευθύνονται.

κδ. Η συνεργασία με τους άλλους φορείς συγκοινωνιακού έργου στην περιοχή αρμοδιότητάς του, όπως την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ή άλλες σιδηροδρομικές εταιρίες που εκτελούν έργο προαστικών μετακινήσεων και τα ΚΤΕΛ, για τον καλύτερο συντονισμό του εν γένει παρεχόμενου συγκοινωνιακού έργου.

κε. Η εγκατάσταση, λειτουργία και εκμετάλλευση συστήματος ελέγχου κυκλοφορίας του στόλου του ΟΑΣΑ για την παρακολούθηση, βελτιστοποίηση και τον έλεγχο των αστικών συγκοινωνιών

κστ. Η εγκατάσταση, λειτουργία και εκμετάλλευση κατάλληλων ηλεκτρονικών συστημάτων κομίστρου, με χρήση ενός ή περισσότερων δικτύων διανομής, καθώς και η εγκατάσταση και λειτουργία μονάδας παρακολούθησης και ελέγχου της διακίνησης κάθε τύπου κομίστρου, στις αστικές συγκοινωνίες και ελέγχου των αντίστοιχων εσόδων.

κζ. Η παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης προς τους πολίτες και το κοινό, συγκοινωνιακών πληροφοριών, καθώς και η εκμετάλλευση συγκοινωνιακών δεδομένων στην περιοχή ευθύνης του.

κη. Η προβολή μηνυμάτων οποιουδήποτε είδους σε όλα τα συστήματα και οχήματα των αστικών συγκοινωνιών

2. Οι Εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ μεριμνούν ιδίως για την:

α. εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου σύμφωνα με το σχεδιασμό και την κατανομή αυτού από τον ΟΑΣΑ.

β. κατάρτιση των επιχειρησιακών σχεδίων και υποβολή τους για έγκριση στον ΟΑΣΑ.

γ. μελέτη, επίλυση και γενικά αντιμετώπιση κάθε προβλήματος σχετικού με την εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου που παρέχει καθεμία από αυτές και η εισήγηση και υποβολή προτάσεων προς τον ΟΑΣΑ για τη βελτίωση του προσφερόμενου συγκοινωνιακού έργου και την επίλυση γενικότερων προβλημάτων συγκοινωνιακής πολιτικής.

δ. συντήρηση, επισκευή, χρησιμοποίηση και αξιοποίηση του τροχαίου και λοιπού υλικού τους σε συμφωνία με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

ε. αξιοποίηση και εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων τους.

στ. Αναφορικά με τα έργα που εκτελεί η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. για λογαριασμό του ΟΑΣΑ, η ΣΤΑΣΥ Α.Ε. θα συμπράττει σε όλα τα στάδια παραλαβής με συμμετοχή εκπροσώπων της στις αντίστοιχες επιτροπές.

3. Ο ΟΑΣΑ και οι Εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ υποχρεούνται να εγκαταστήσουν μέσα σε μία τριετία

από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σύστημα διασφάλισης ποιότητας επιβατικών υπηρεσιών κατά τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων:

α. Καθορίζονται οι προδιαγραφές εγκατάστασης στάσεων, σταθμαρχείων ή άλλων εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης του επιβατικού κοινού.

β. Καθορίζονται πρότυπα σχέδια συμβάσεων προς χρήση από τον ΟΑΣΑ και τις ΕΠΣΕ σύμφωνα με την περίπτωση ιη` της παραγράφου 1.

γ. Εξειδικεύονται, τροποποιούνται ή αντικαθίστανται οι δείκτες έργου, κόστους και ποιότητας, που αναφέρονται στην περίπτωση ιη` της παραγράφου 1 και λαμβάνονται υπόψη για τη σύναψη συμβάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις εκείνες. Επίσης, θεσπίζονται νέοι ή πρόσθετοι δείκτες, καθορίζεται η βαρύτητα εκάστου δείκτη και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.”

IV.Δ.2 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται στις θεσμοθετημένες βάσει του ν. 3920/2011 αρμοδιότητες του ΟΑΣΑ νέα αρμοδιότητα να συνάπτει συμβάσεις με τρίτους με αντικείμενο την έκδοση και διάθεση εισιτηρίων Μ.Μ.Μ. στο επιβατικό κοινό.

Συναφώς η Αρχή οφείλει να υπενθυμίσει ότι ο ΟΑΣΑ, κατά την ανάθεση των εν λόγω συμβάσεων και εφόσον αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ΠΔ 59/2007 ή 60/2007, οφείλει να τηρεί τις σχετικές διατάξεις αυτών των προεδρικών διαταγμάτων, καθώς και του συναφούς λοιπού εθνικού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου περί δημοσίων συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένου του ν. 4013/2011), εφόσον, εκ του αντικειμένου των υπό ανάθεση συμβάσεων και της νομικής φύσης του ΟΑΣΑ, τυγχάνουν εφαρμογής.

Η παρούσα γνώμη να κοινοποιηθεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό Υ.ΜΕ.ΔΙ., στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, στον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Σε περίπτωση διαφωνίας του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. με την παρούσα γνώμη της Αρχής να συγκληθεί σύσκεψη ανταλλαγής και σύγκλισης απόψεων κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. αα εδ. β επ. του ν. 4013/2011, αναφορικά με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 1 της υποβληθείσας στην Αρχή προσθήκης-τροπολογίας.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Ράικος